

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Гуманітарний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

для спеціальності 8.18010021 Педагогіка Вищої школи
(галузь знань: 1801 Специфічні категорії,
освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»,
за вимогами кредитно-модульної системи)

Київ – 2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Гуманітарний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
для спеціальності 8.18010021 Педагогіка Вищої школи
(галузь знань: 1801 Специфічні категорії,
освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»,
за вимогами кредитно-модульної системи)

Київ – 2012

УДК 378 (073)
ББК 74.580.0.я 73
Т 33

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
як навчальна програма з нормативної дисципліни
«Теорія і практика вищої освіти»
для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 14.1/12 – Г – 69 від 03.03.12)

Розробник: Сисосва Світлана Олександрівна, завідувач науково-дослідної лабораторії освітології Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України.

Рецензенти: Безпалько О.В., директор Інституту психології та соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор.

Караман С.О., завідувач кафедри української мови та методики навчання Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор.

Теорія і практика вищої освіти: роб. навч. прогр. для спеціальності 8.18010021 «Педагогіка Вищої школи» (галузь знань: 1801 «Специфічні категорії», освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр», за вимогами кредитно-модульної системи) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка; [розробн. Сисосва С.О.]. – К.: [Київ, ун-т ім. Б. Грінченка], 2012. – 88 с.

Навчальна програма «Теорія і практика вищої освіти» розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» денної форми навчання з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Навчальна програма розроблена на засадах компетентнісного підходу до підготовки майбутніх фахівців.

УДК 378 (073)
ББК 74.580.0.я 73

© С.О. Сисосва, 2012
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	10
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
III. ПРОГРАМА	12
Змістовий модуль 1.	
Вища освіта в умовах цивілізаційних змін	12
Тема 1.	
Загальна характеристика та тенденції розвитку сучасної вищої освіти.	12
Тема 2.	
Модернізація вищої освіти в Україні: сутність, зміст, основні напрями	14
Питання до модульного контролю 1	17
Список рекомендованої літератури до змістового модулю 1	18
Компетенції і професійні функції, на розвиток яких спрямовано вивчення змістового модулю 1	22
Змістовий модуль 2.	
Практика вищої освіти	28
Тема 3.	
Професійно-особистісні якості, професійно-педагогічна компетентність та професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи	28
Тема 4.	
Технологізація та інформатизація вищої освіти	36
Тема 5.	
Вища освіта як соціокультурна технологія	42
Питання до модульного контролю 2	43

Список рекомендованої літератури до змістового модулю 2.....	44
Компетенції і професійні функції, на розвиток яких спрямовано вивчення змістового модулю 2.....	49
Змістовий модуль 3.	
Вища освіта і суспільство	56
Тема 6.	
Вища освіта у правовому та економічному просторах суспільства.....	56
Тема 7.	
Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти.....	59
Питання до модульного контролю 3	62
Список рекомендованої літератури до змістового модулю 3.....	63
Компетенції і професійні функції, на розвиток яких спрямовано вивчення змістового модулю 3.....	67
IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ».....	70
V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	72
VI. КОНТРОЛЬ ЗА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ	75
VII. КОНТРОЛЬ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ	76
VIII. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ).....	76
IX. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСЬОГО КУРСУ	78
Основна.....	78
Додаткова	85

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Швидкозмінність і швидкоплинність глобальних процесів суспільного розвитку, світові інтеграційні тенденції, інформаційний «вибух» у суспільстві, зумовлений появою нових інформаційних технологій, значущі соціально-економічні трансформації в постсоціалістичних країнах *висунули освіту на одне з пріоритетних місць у державній політиці кожної країни, надали освіті статусу гаранта незалежності й національної безпеки кожної держави.*

Модернізація сучасної вищої освіти є закономірним історичним процесом, пов'язаним із необхідністю *зміни освітньої моделі вищої школи*, що сформувалася в умовах індустріальної культури і вступила у протиріччя з культурними реаліями постіндустріального суспільства. Модернізація як процес удосконалення будь-якої системи в нових умовах, у тому числі й освітньої, починається з *нової філософії, нової культури*. На сучасному етапі цивілізаційного розвитку – це філософія і культура постмодерну. Саме в контексті цієї філософії і культури модернізація сучасної освіти спрямована не тільки на оновлення змісту, форм і методів освітньої діяльності, а й торкається *самого розуміння сучасної освіти як цілісного суспільного феномену*. Провідним компонентом системи освіти в Україні є вища освіта, яка впливає на всі напрями суспільного життя й обумовлює розвиток суспільства в цілому.

Головна мета всіх суб'єктів освітнього процесу у вищій школі полягає в тому, щоб сприймати дійсне соціальне замовлення суспільства, фіксувати його, відстежувати зміни і трансформації у соціально-економічному розвитку суспільства та відображати їх у навчальних програмах підготовки майбутніх фахівців з вищою освітою. В умовах модернізації вищої освіти в Україні пріоритетна увага надається підготовці нової генерації педагогічних і науково-педагогічних кадрів через магістратуру. Така підготовка спрямована на підвищення рівня психолого-педагогічної й методологічної культури фахівця з вищою освітою, зокрема через опанування

майбутніми викладачами вищої школи знаннями щодо теорії і практики сучасної вищої освіти.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теорія і практика вищої освіти» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану спеціальності 8.180110021 «Педагогіка вищої школи» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Згідно з навчальним планом спеціальності 8.180110021 «Педагогіка вищої школи» загальний обсяг дисципліни складає три залікових кредити (108 годин), що об'єднує всі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття (38 годин), самостійна робота (64 годин), індивідуальна робота (4 години), консультації (8 годин), контрольні заходи (модульний контроль, підсумковий модульний контроль). Вивчення навчальної дисципліни завершується підсумковим модульним контролем у формі захисту екзамену.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма містить 3 змістові модулі.

Кожний змістовий модуль містить за кожною темою, яка входить до даного модуля, опис повного циклу підготовки з теми за змістом, організаційними формами навчання, видами контролю, а також тими компетенціями й професійними функціями, які розвиваються у процесі вивчення кожної теми і сформованість яких визначає результат навчання. Структура опису кожної теми включає: назву теми; основні поняття теми; зміст лекції; зміст семінарських занять з теми; зміст самостійної роботи з теми; зміст індивідуальної роботи з теми; питання або завдання для модульного контролю; список літератури до теми (основний і додатковий).

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати магістрант відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної

характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теорія і практика вищої освіти», необхідне методичне забезпечення, складові та технології оцінювання навчальних досягнень магістрантів.

Навчальна дисципліна «Теорія і практика вищої освіти» є теоретичною і світоглядною основою професійної підготовки магістрантів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності.

Мета курсу «Теорія і практика вищої освіти»: забезпечити поглиблену теоретичну підготовку щодо розуміння тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та процесів її модернізації та сприяти формуванню світогляду магістрантів щодо власної причетності до сучасної вищої школи, формування відповідної професійної компетентності й розвиток професійно-значущих якостей викладача вищої школи.

Завдання вивчення дисципліни:

- опанування знаннями про сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні та за кордоном, цілі, цінності й пріоритети вищої освіти;
- усвідомлення домінант розвитку сучасної вищої освіти, чинників, що впливають на процес модернізації вищої освіти в Україні;
- усвідомлення вимог до професійно-значущих якостей особистості й професійно-педагогічної компетентності викладача вищої школи;
- оволодіння особливостями використання андрагогічної моделі навчання у вищій школі;
- вивчення сучасних моделей та технологій забезпечення якості й інноваційного розвитку вищої освіти;
- поглиблення знань про технологізацію та інформатизацію вищої освіти, відкриті освітні системи та дистанційну освіту;
- усвідомлення значущості вищої освіти в реалізації концепції навчання упродовж життя;
- поглиблення знань щодо особистісно орієнтованої парадигми навчання;
- формування у студентів наукового світогляду та методологічної культури;
- розвиток інтелекту, творчих якостей магістрантів, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.

Місце курсу в професійній підготовці майбутнього викладача вищої школи.

Зміст навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої освіти» складений з урахуванням того, що студенти протягом навчання в університеті прослухали теоретичні курси з загальної педагогіки та психології. Навчальна дисципліна «Теорія і практика вищої освіти» є логічним продовженням у професійній підготовці, вміщує теоретичні та технологічні проблеми розвитку сучасної вищої освіти та спрямована на розвиток професійно-значущих якостей особистості викладача вищої школи, його здатності до науково-педагогічної та інноваційної діяльності.

Магістрант в результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої освіти» повинен:

- засвоїти основні категорії, поняття, та терміни, які вживаються при висвітленні проблем сучасної вищої освіти;
- опанувати систему знань щодо сучасних тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та за кордоном; цілей, цінностей й пріоритетів розвитку сучасної вищої освіти, а також основних напрямів модернізації вищої освіти в Україні та їх відображення у психолого-педагогічних дослідженнях;
- удосконалити уміння й навички самостійної навчальної роботи, збирання, опрацювання й аналізу наукової інформації та методичних джерел;
- на основі самопізнання сформувати власний стиль наукової, професійно-педагогічної діяльності, професійного спілкування; розвивати уміння й навички навчання упродовж життя;
- розширити свій науковий світогляд та підвищити рівень методологічної культури.

Зміст самостійної роботи з курсу «Теорія і практика вищої освіти» спрямований на поглиблення теоретичних знань та формування наукового світогляду, розвиток методологічної культури відповідно до змісту навчальної дисципліни, самостійного мислення, професійно-значущих і творчих якостей, здатності до інноваційної діяльності, вмінь щодо здобуття, обробки та аналізу наукової інформації та методичних джерел, навчання упродовж життя. Все це має сприяти професійному становленню й професійному розвитку та саморозвитку майбутніх викладачів вищої

школи, підготовці їх до інноваційної професійно-педагогічної діяльності.

Від магістрантів *вимагається*:

1. Ведення тематичного словника.
2. Опрацювання наукових джерел з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (конспект, тези, план, таблиця, схема, висновки тощо), з визначенням особистого ставлення до змісту роботи (за бажанням).
3. Доповнення списку рекомендованих джерел до кожної теми науковими працями, які студент підібрав самостійно і які відображають напрями його магістерської праці або наукових уподобань.
4. Порівняння викладу (або змісту) матеріалу з певного питання в різних джерелах.
5. Формувати й висловлювати своє міркування щодо питань проблемного характеру відповідно до кожної теми, що сприяє усвідомленню актуальних проблем вищої освіти й пошуку засобів їх вирішення, загостренню уваги на суперечностях, які виникають відповідно до конкретних умов педагогічного процесу та життєвих ситуацій.
6. Виконання завдань на розвиток рефлексивних умінь, аналіз і самооцінку власної професійно-педагогічної діяльності, професійно-значущих рис своєї особистості.

Наприкінці вивчення курсу важливо проаналізувати оцінку магістрантами якості його засвоєння в цілому та за окремими темами. Доцільно проаналізувати зміни у науковому світогляді кожного студента, у рівні сформованості його методологічної культури.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суб'єкти процесу вивчення навчальної дисципліни: магістрант і викладач вищого навчального закладу у їхній розвивальній педагогічній взаємодії.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 кредити</p> <p>Змістові модулі: 3 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 108 годин</p> <p>Тижневих годин: 2 години</p>	<p>Галузь знань: 1801 Специфічні категорії 8.18010021 Педагогіка Вищої школи</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1</p> <p>Семестр: 1</p> <p>Аудиторні заняття: 32 години, з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): 14 годин</p> <p>Семінарські заняття: 10 годин</p> <p>Індивідуальна робота: 4 години</p> <p>Самостійна робота: 40 годин</p> <p>Модульний контроль: 4 години</p> <p>Підсумковий контроль: 36 годин</p> <p>Вид підсумкового контролю: екзамен</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль (екзамен)
Теорія вищої освіти									
Змістовий модуль 1. Вища освіта в умовах цивілізаційних змін									
1.	Загальна характеристика та тенденції розвитку сучасної вищої освіти	12	2	2			10		
2.	Модернізація вищої освіти в Україні: сутність, зміст, основні напрями	9	4	2	2		5		
Разом		22	7	4	2		15	1	
Змістовий модуль 2. Практика вищої освіти									
3.	Професійно-особистісні якості, професійно-педагогічна компетентність та професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи	16	6	2	2	2	10		
4.	Технологізація та інформатизація вищої освіти	11	6	2	2	2	5		
5.	Вища освіта як соціокультурна технологія	2	2	2					
Разом		31	16	6	4	4	15	2	
Змістовий модуль 3. Вища освіта і суспільство									
6.	Вища освіта у правовому та економічному просторах суспільства	9	4	2	2		5		
7.	Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти	9	4	2	2		5		
Разом		55	9	4	4		10	1	36
Всього за навчальним планом		108	32	14	10	4	40	4	36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ВИЩА ОСВІТА В УМОВАХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Основні поняття модуля: глобалізація; світові інтеграційні процеси; вища освіта; вища школа; гуманітаризація та гуманізація вищої освіти; єдиний європейський простір вищої освіти; дублінські дескриптори якості вищої освіти; сучасна університетська освіта; модернізація освіти; магістратура; глобалізація та конвергенція освіти; інформаційно-технологічне забезпечення вищої школи; аксіологічні та акмеологічні засади вищої освіти; модель; андрагогічна модель навчання; педагогічна модель навчання; особистісно орієнтоване навчання.

ТЕМА 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЛЕКЦІЯ 1.

Загальна характеристика та тенденції розвитку сучасної вищої освіти.

Вища освіта в умовах процесів глобалізації, євроінтеграції та інформатизації суспільства. Глобалізація та конвергенція вищої освіти. Значення вищої освіти для цивілізаційного розвитку та її вплив на розвиток суспільства. Цілі, цінності й пріоритети розвитку сучасної вищої освіти. Університетська освіта.

Аксіологічний та акмеологічний підходи в розвитку вищої освіти. Неперервна професійна освіта.

Загальна характеристики вищої освіти в Україні. Структура та законодавча база вищої освіти України. Система державного управління вищою освітою. Особливості та протиріччя вищої ланки освіти в Україні.

САМОСТІЙНА РОБОТА 1.1

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. Опрацювати нормативно-правову базу розвитку вищої освіти в Україні (конспект, тези):

Конституція України: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>

Закон України «Про освіту». – К.: Генеза, 1996. – 36 с.

Закон України «Про вищу освіту» <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14>

Указ Президента України від 25.09.2008р. № 857/2008 «Про забезпечення подальшого розвитку вищої освіти в Україні».

Указ Президента України від 20.03.2008р. № 244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні».

Указ Президента України від 04.07.2005р. № 1013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.03.2010 року № 243 «Про затвердження Змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2010 р. № 225 «Про затвердження Примірного положення про приймальну комісію вищого навчального закладу».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 року № 1158 «Про затвердження Змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України».

Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004р. № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005р. № 1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2007 р. № 289 «Про затвердження складу Міжвідомчої робочої групи з питань запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.03.2008 р. № 234 «Про залучення педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти до проведення зовнішнього незалежного оцінювання».

ТЕМА 2

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: СУТНІСТЬ, ЗМІСТ, ОСНОВНІ НАПРЯМИ

ЛЕКЦІЯ 2.

Модернізація вищої освіти в Україні: сутність, зміст, основні напрями.

Розвиток вищої освіти в контексті євроатлантичних процесів. Єдиний європейський простір вищої освіти. Європейська рамка кваліфікацій для вищої освіти. Дублінські дескриптори якості вищої освіти. Мобільність та конкурентоспроможність фахівців з вищою освітою.

Значення Болонського процесу для розвитку вищої освіти в Європейських країнах. Напрями модернізації вищої освіти в Україні. Зміна структури підготовки у вищій школі. Магістратура в структурі вищої освіти. Компетентнісний підхід у вищій освіті. Регіональна вища освіта. Вища освіта для м. Києва.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2.1

Сучасні моделі й технології забезпечення якості та інноваційності вищої освіти.

План.

1. Як Ви розумієте інноваційну діяльність? Як Ви розумієте інноваційну діяльність педагога вищої школи?
2. Чим відрізняються поняття інноваційної діяльності і творчої діяльності? Чим відрізняються поняття інновації і продукту творчості людини?
3. В чому полягає сутність інноваційної діяльності педагога вищої школи? Які її складові? Що або хто виступає продуктом інноваційної діяльності педагога вищої школи?
4. Які етапи в інноваційній діяльності педагога вищої школи Ви б виділили?
5. Як Ви розумієте поняття «інноваційна людина»?
6. Яка діяльність називається проектною? Які класифікації проєктів Ви знаєте? Назвіть види і типи проєктів.
7. Який напрям модернізації вищої освіти Ви вважаєте провідним? Чому?

8. Як Ви розумієте поняття «модель», «парадигма» «технологія», «інноваційність»?
9. Які сучасні освітні парадигми Ви знаєте?
10. Обговорення використання андрагогічної і педагогічної моделі навчання у вищій школі. Коли доцільно використовувати андрагогічну модель навчання у вищій школі, коли педагогічну?
11. Як ви розумієте поняття «якість вищої освіти»? Які, на Ваш погляд, критерії якості вищої освіти?
12. Проаналізуйте моделі сучасної університетської освіти в Україні.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 2.1:

Основна література:

- Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 224 с.
- Андрущенко В. Педагогічна освіта України в стратегії Болонського процесу // Освіта України. – 2004. – № 13 (17 шаг.). – С.4
- Аносов І.П. Сучасний освітній процес: антропологічний аспект: Монографія. – К.: Твім інтер, 2003. – 391 с.
- Бех І.Д. Принципи сучасної освіти // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – №4. – С. 5–27.
- Беланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – СІНА): Моногр. – К.: Центр практ. філософії, 2001. – 216 с.
- Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред. В.Г. Кременя; Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: навч. кн. – Богдан, 2004. – 384 с.
- Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.
- Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.
- Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
- Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Сисосва С.О. Вектор розвитку особистості у постіндустріальному суспільстві // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 32-39.

Сисосва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк).

Додаткова література:

Акаева Е.Л. Мониторинг професіонального становлення будучого учителя на основі компетентностного підходу // Педагогическая диагностика. – 2006. – №3. – С. 13-18.

Александров В. Освітня послуга: суть та моделі якості // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, №1. – С. 156-165

Гершунский Б.С. Философия образования для XXI / (в поисках практико-ориентированных общеобразовательных концепций) / Борис Семенович Гершунский. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА 2.1

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

1. Визначити предмет і завдання сучасної вищої освіти, використовуючи різні нормативні і наукові джерела. Подайте результат як узагальнення.
2. У яких документах говориться про місію сучасної вищої освіти? Як би Ви визначили місію вищої освіти?
3. Які документи регламентують підготовку магістрів у вищих навчальних закладах?
4. Якщо сучасна вища освіта зазнала кризи, чи доцільно замінити її системою Інтернет або консалтингу? Напишіть обґрунтування позитивної чи негативної відповіді.
5. Які цілі і цінності вищої освіти визначено у нормативно-правовій базі вищої освіти України? Які цілі та цінності додали б Ви? Проранжуйте визначені цілі та цінності вищої освіти.
6. Обґрунтуйте основні пріоритети розвитку сучасної вищої освіти. Складіть тези.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 1:

1. Предмет і завдання теорії і практики вищої освіти.
2. Криза сучасної освіти та основні проблеми для вирішення в галузі вищої освіти в XXI столітті.
3. Інститут магістратури в системі вищої освіти.
4. Роль професійно-педагогічної підготовки майбутнього викладача вищої школи.
5. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні.
6. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти за кордоном.
7. Цілі, цінності й пріоритети розвитку сучасної вищої освіти.
8. Основні напрями модернізації вищої освіти в Україні.
9. Сучасні моделі забезпечення якості та інноваційності вищої освіти.
10. Особистісно орієнтована парадигма вищої освіти.
11. Вища освіта в умовах процесів глобалізації, світової євроінтеграції та інформатизації суспільства.
12. Завдання вищої школи України відповідно до Закону України «Про вищу освіту».
13. Завдання вищої школи України відповідно до «Національної Доктрини розвитку освіти в Україні».
14. Міжнародні проекти і програми в галузі вищої освіти.
15. Єдиний європейський простір вищої освіти.
16. Дублінські дескриптори якості вищої освіти.
17. Сучасна університетська освіта.
18. Значення вищої освіти для цивілізаційного розвитку та її вплив на розвиток суспільства.
19. Розвиток вищої школи в Україні відповідно до вимог Болонського процесу.
20. Магістратура в структурі вищої школи.
21. Глобалізація та конвергенція вищої освіти.
22. Мобільність та конкурентоспроможність фахівців з вищою освітою.
23. Неперервна професійна освіта.
24. Аксіологічний підхід у розвитку вищої освіти.
25. Акмеологічний підхід у розвитку вищої освіти.
26. Основні принципи розвитку вищої освіти в умовах глобалізованого полікультурного світу.

27. Особистість і розвиток цивілізації.
28. Вектор розвитку особистості у постіндустріальному світі.
29. Педагогіка і педагог постіндустріального суспільства.
30. Завдання підготовки сучасного фахівця з вищою освітою.
31. Система державного управління вищою освітою.
32. Особливості та протиріччя вищої ланки освіти в Україні.
33. Сутність інноваційної діяльності викладача вищої школи.
34. Характеристика проектної діяльності. Класифікація проектів (види й типи).
35. Розкрийте зміст понять «модель», «технологія», «інноваційність».
36. Андрагогічна та педагогічна моделі навчання у вищій школі.
37. Критерії якості вищої освіти.
38. Моделі сучасної університетської освіти в Україні.
39. Андрагогічна модель навчання у вищій школі.
40. Педагогічна модель навчання у вищій школі.
41. Характеристика нормативно-правової бази розвитку вищої освіти в Україні.
42. Нормативно-правова база, що регламентує підготовку магістрів у вищих навчальних закладах.
43. Гуманізація вищої освіти.
44. Гуманітаризація вищої освіти.
45. Місія сучасної вищої освіти.
46. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні.
47. Європейська рамка кваліфікацій для вищої освіти.
48. Регіональна вища освіта.
49. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців з вищої освіти.

Список рекомендованої літератури до змістового модуля 1:

Основна література:

- Алексюк А.М.** Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 224 с.
- Алексюк А.М.** Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання: навч. посібник / А.М. Алексюк. – К.: ІСДО, 1993. – 220 с.
- Андрущенко В.** Педагогічна освіта України в стратегії Болонського процесу // Освіта України. – 2004. – № 13 (17 лют.). – С.4.

Аносів І.П. Сучасний освітній процес: антропологічний аспект: монографія. – К.: Твім інтер, 2003. – 391 с.

Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: Документи і матеріали: травень – грудень 2004 р. / Упор.: М.Ф. Степко, М.Ф. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль, 2005. – Ч. 2. – С. 109 – 117.

Бєланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – СІЛА): Моногр. – К.: Центр практ. Філософії. 2001. – 216 с.

Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої системи освіти: монографія. – К.: Атіка, 2008. – 684 с: іл.

Васянович Г.П. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. / Григорій Васянович. – Л.: Ліга-Прес, 2000. – 100 с.

Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред. В.Г. Кременя; Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: навч. кн. – Богдан, 2004. – 384 с.

Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14>

Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.

Інноваційна політика вищого учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т.А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: С. 437-446..

Огнев'юк В.О. Освітнологія як відображення міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях феномену сучасної освіти // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за

матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоєва, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53-62.

Огнев'юк В.О. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук, праць / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – Хмельницький: ПП Заколотний МІ., 2011. – 433 с. – С. 34-40.

Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Вид. 2-е, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 396 с.

Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоєва, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С.О. Вектор розвитку особистості у постіндустріальному суспільстві // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 32-39.

Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк).

Сисоєва С.О. Розвиток освіти в умовах полікультурного глобалізованого світу // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук, праць / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – Хмельницький: ПП Заколотний М.І., 2011. – 433 с. – С. 49-56.

Сисоєва С.О., Батечко Н.Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С.О. Сисоєва, Н.Г. Батечко / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Київський університет імені Бориса Грінченка, Національний університет біоресурсів і природокористування України – К.: ВД ЕКМО, 2011. – 344 с.

Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. – КП „Миколаївська обласна друкарня”, 2009. – 479 с.

Додаткова література:

Александров В. Освітня послуга: суть та моделі якості // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, №1. – С. 156-165.

Ахян А.А. Теорія і практика становлення дистанційного педагогічного образования: дис. доктора пед. наук: 13.00.08 / Ахян Андрей Андреевич. – СПб., 2001. – 439 с.

Берека В.Є. Фахова підготовка магістрів з менеджменту освіти: теорія і методика: Монографія / за ред. А.Й. Сиротенка. – Хмельницький: ХГПА, 2008. – 482с.

Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод, посібн. для студентів магістратури. – К.: Центр навч. літ., 2003. – С. 78-80.

Гершунский Б.С. Философия образования для XXI / (в поисках практико-ориентированных общеобразовательных концепций) / Борис Семенович Гершунский. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.

Джонстоун Д.Б. Система высшего образования в США: структура, руководство, финансирование / Д.Б. Джонстоун // Университетское управление: практика и анализ. – 2003. – № 5/6. – С. 92-102.

Менегетти А. Система и личность / Пер. с итальянского ННБФ «Онтопсихология». – Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – М.: ННБФ «Онтопсихология», 2007. – 352 с.

Шифр та зміст компетенції	Професійні функції (готовність до виконання яких розвивається у процесі вивчення змісту Модулю 1)	Назва типової задачі діяльності	Шифр типової задачі діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
СПК-1 – здатність до аналізу, свідцтва, порівняння педагогічних явищ, виявлення співвідношення сучасної освітньої практики і вимог суспільства, формування інноваційного педагогічного мислення, усвідомлення процесів світової інтеграції в галузі освіти	1. Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	1. ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, виявляти, узагальнювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	1. ПФ.Д.01.ЗР.Р.01
			1. ПФ.Д.02	Аналізувати педагогічні явища в їх історичній ретроспективі, розвивати сучасне педагогічне мислення, творчі якості особистості	1. ПФ.Д.02.ЗР.Р.02
			1. ПФ.Д.03	Організовувати і проводити науково-педагогічні дослідження, володіти методами статистичної обробки результатів педагогічного експерименту	1. ПФ.Д.03.ЗР.Р.03

4. Управлінська	Управління навчально-виховним процесом у вищому навчальному закладі	4. ПФ.С.02	Володіти основами щодо організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій школі, організації педагогічної взаємодії з учнями та студентами	4. ПФ.С.02.ЗР.Р.04
5. Технологічна	Активне застосування освітніх технологій спрямованих на досягнення запланованого результату	5. ПФ.Е.01	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вищого навчального закладу, розуміння місця даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5. ПФ.Е.01.ЗР.Р.01
6. Контрольна	Забезпечення ефективного контролю за навчально-виховним процесом у вищій школі	6. ПФ.Д.01	Ставити перед студентами загальногрупові та індивідуальні цілі аудиторної і позааудиторної роботи, визначати кінцеві результати, які необхідно досягти по закінченню того чи іншого етапу та всього циклу навчання	

	7. Прогностична	На основі аналізу сучасних вимог до фахівця з вищою освітою, здійснювати прогнозування у змісті, формах і методах професійної діяльності	7. ПФ.Д.01	Прогнозувати наслідки навчально-виховного процесу	7. ПФ.Д.01.ЗР.Р.02
	8. Технічна	Вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності	8. ПФ.Д.01	Здійснювати інформаційно-пошукову діяльність з використанням сучасних інформаційних технологій, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у навчальному процесі	8. ПФ.Д.01.ЗР.Р.01
СНК-2 – здатність використовувати у професійній діяльності новітні педагогічні технології, самовдосконалювати професійну майстерність та педагогічну етику	2. Проектувальна	Підготовка (проектування) педагогічних проектів	2. ПФ.Е.01.	Моделювати зміст навчання, форми і методи викладання навчальних дисциплін з урахуванням їх місця й ролі в загальній програмі підготовки студентів, взаємозв'язку з іншими дисциплінами і майбутньою професійною діяльністю фахівців	2. ПФ.Е.01.ЗР.Р.01

	2. ПФ.Е.02.		Використовувати новітні педагогічні технології в організації навчально-виховного процесу, самовдосконалювати професійну майстерність та педагогічну етику	2. ПФ.Е.02.ЗР.Р.02
	3. ПФ.Д.01	Організація навчально-виховного процесу у вищій школі	Розвивати світогляд та методологічну культуру, здатність впливати на поведінку студентів	3. ПФ.Д.01.ЗР.Н.01
	3. ПФ.С.02		Організовувати соціально-педагогічну взаємодію, здійснювати комунікацію, індивідуально орієнтовану взаємодію, що забезпечує виховання студентів, творчий характер процесу навчання й високий рівень засвоєння навчального матеріалу	3. ПФ.С.02.ЗР.Р.02
5. Технологічна	5. ПФ.Е.01	Застосування освітніх технологій	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вишого навчального закладу, розуміння місця даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5. ПФ.Е.01.ЗР.Р.01

СПК-5 – здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички організації та проведення науково-педагогічних досліджень для управління навчально-виховним процесом у вищій школі	1. Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	1.ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, вивчати, узагальнювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	1.ПФ.Д.01.ЗРР01
			1.ПФ.Д.02	Аналізувати педагогічні явища в їх історичній ретроспективі, розвивати сучасне педагогічне мислення, творчі якості особистості	1.ПФ.Д.02.ЗРР02
			1.ПФ.Д.03	Організовувати і проводити науково-педагогічні дослідження, володіти методами статистичної обробки результатів педагогічного експерименту	1.ПФ.Д.03.ЗРР03

	7. Прогностична	Оцінювати стан навчально-виховного процесу у вищій школі, його наслідки	7.ПФ.Д.01	Прогнозувати наслідки навчально-виховного процесу	7.ПФ.Д.01.ЗРР02
СПК-8 – здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва та риторики для здійснення ділових комунікацій у професійній сфері	4. Управлінська	Управління навчально-виховним процесом у вищому навчальному закладі	4.ПФ.С.02	Володіти основами щодо організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій школі, організації педагогічної взаємодії з учнями та студентами	4.ПФ.С.02.ЗРР04
	5. Технологічна	Активне застосування освітніх технологій спрямованих на досягнення запланованого результату	5.ПФ.Е.01	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вищого навчального закладу, розуміння місії даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5.ПФ.Е.01.ЗРР01

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Основні поняття модуля: професійно-особистісні якості; компетентність; компетенція; професійно-педагогічна компетентність; структура психолого-педагогічної компетентності; неперервна освіта; неперервна професійна освіта; навчання упродовж життя; професійно-педагогічна діяльність; професійні функції викладача вищої школи; саморозвиток викладача вищої школи; професійне самовдосконалення; подвійні спеціальності; інтегроване навчання; формальна, неформальна, інформальна освіта дорослих; технологізація вищої освіти; інформатизація вищої освіти; відкриті системи освіти; інформаційні технології навчання; технології мультимедія; дистанційна освіта; дистанційне навчання; медіа освіта; медіа педагогіка; технологія; соціокультурна технологія.

ТЕМА 3 ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ, ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

ЛЕКЦІЯ 3

Професійно-особистісні якості, професійно-педагогічна компетентність та професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи

Зміна освітньої парадигми в умовах сучасних цивілізаційних змін. Завдання педагогіки і педагога постіндустріального суспільства. Поняття «компетентність». Європейський вимір визначення компетентності. Поняття «компетенція». Вимоги до професійно-особистісних якостей та професійно-педагогічної компетентності викладача вищої школи. Структура психолого-педагогічної компетентності викладача вищої школи. Професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи. Професійні функції та професійні завдання викладача вищої школи.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3.1.

Професійний саморозвиток викладача вищої школи

План

1. Як Ви розумієте поняття «професійний саморозвиток» викладача вищої школи?
2. Які чинники зумовлюють необхідність постійного професійного самовдосконалення й саморозвитку викладача вищої школи?
3. Які основні напрями професійного саморозвитку викладача вищої школи? Чи існує динаміка зміни цих напрямів? Чим вона зумовлюється?
4. Які технології професійного саморозвитку Ви знаєте чи застосовували раніше?
5. Обговорення діагностичних засобів виявлення утруднень у професійній діяльності та напрямів їх подолання через саморозвиток професійно-значущих якостей.
6. Як Ви розумієте ідеї і парадигми навчання упродовж життя?
7. В яких документах Європейського Союзу та України визначаються провідні ідеї неперервної професійної освіти?
8. Які уміння й навички забезпечують можливість викладачу вищої школи навчатися упродовж життя?
9. Обговорення структури умінь і навичок, що забезпечують викладачу вищої школи можливість навчатися упродовж життя.
10. Інституціональний і особистісний рівні неперервної професійної освіти. Їх обговорення.
11. Яка суспільна й особистісна цінність неперервної професійної освіти?

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 3.1:

Основна література:

Антонова О.Є. Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів: Монографія. – Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 472 с.

Безрукова В.С. Словарь нового педагогического мышления / Валентина Сергеева Безрукова. – Екатеринбург: Альтернативная педагогика, 1996. – 198 с.

Бех І.Д. Виховання особистості: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 848 с: іл.

Глоссарий современного образования / под. ред. проф. В.И. Астаховой и чл.-кор. НАШ Украины А.Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.

Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.

Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Менегетти А. Система и личность / Пер. с итальянского ННБФ «Онтопсихология». – Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – М.: ННБФ «Онтопсихология», 2007. – 352 с.

Морозов А.В., Чернилевский Д.В. Креативная педагогика и психология: Учебное пособие. – М.: Академический Проект, 2004. – 2-е изд., испр. и доп. – 560 с. – («Gaudeamus»).

Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. – КП «Миколаївська обласна друкарня», 2009. – 479 с.

Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз : [монографія / Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Сисоєва С. О. та ін.]; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: Наукова думка, 2003. – 853 с.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах індустриального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк).

Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ін-т систем, дослідж. освіти України,

Київ. держ. пед. ін-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: ІСДОУ, 1994. – 111 с – Бібліогр.: с. 108-110.

Соколова І.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя-філолога за двома спеціальностями: Монографія / За ред. С.О. Сисоєвої // МОН України. АПН України. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Маріуполь – Д.: АРТ-ПРЕС, 2008. – 400 с.

Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ./ Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560с.

Філософія педагогічної майстерності: 36. наук. пр. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського / Редкол.: Н.Г. Ничкало (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 380 с.

Якса Н.В. Професійна підготовка майбутніх учителів: теорія і методика міжкультурної взаємодії в умовах Кримського регіону: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 568 с.

Додаткова література:

Коваль Т.І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: Монографія. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с. – Бібліогр. С. 202-232.

Коломієць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів: Монографія. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 379 с.

Методичні засади педагогічної творчості // Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т удоск. вчителів. – К.; Запоріжжя, 1999. – Вип. 13. – С. 3-8. – Бібліогр.: с. 8.

Неперервна професійна освіта в контексті Болонського процесу // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало; [редкол.: Н. Ничкало, І. Вільш, С. Сисоєва та ін.]. – Чисстохова; К., 2007. – Вип. 9. – С. 49-56.

Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології : [монографія / В. П. Андрущенко, С. О. Сисоєва, Н. В. Гузій та ін.; за ред. С. О. Сисоєвої, Н. В. Гузій]; Над. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т історії та філософії пед. освіти, кафедра пед. творчості. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с. – До 170-ліття НПУ ім. М. П. Драгоманова. До 15-річчя кафедри пед. творчості.

Сисоєва С.О. Проблема формування особистості, здатної до творчої самореалізації // 36. наук, праць. Сер. Педагогіка. – Миколаїв: Вид-во МФ НАУКМА, 2000. – Т.7. – С. 3 –19

САМОСТІЙНА РОБОТА 3.1

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

1. На розвиток яких рис особистості, на Ваш погляд, слід звернути увагу в процесі здобуття людиною вищої професійної освіти? Складіть таблицю. Проранжуйте визначені риси.
2. Як ви розумієте поняття «професійно-значущі якості фахівця»? Які, на Ваш погляд, професійно-значущі якості педагога вищої школи? Залишіть найбільш важливі на ваш погляд професійно-значущі якості педагога вищої школи у порядку їх значущості.
3. Розкрийте структуру психолого-педагогічної компетентності викладача вищої школи. Які компетенції викладача вищої школи потребують найбільшої уваги для формування і розвитку? Відповідь обґрунтуйте.
4. Оцініть можливості вищої професійної освіти щодо реалізації ідей навчання упродовж життя. Як пов'язані вища професійна освіта й освіта дорослих? Відповідь обґрунтуйте, представте графічно або схемою.
5. Спроектуйте власну траєкторію навчання упродовж життя для підтримки професійної кар'єри та особистісного зростання.
6. Складіть програму розвитку особистості студента під час навчання в університеті. Продумайте етапи цього процесу та доцільні засоби педагогічного впливу.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ) 3.1

Тема: Інноваційна та проектна діяльність викладача вищої школи.

Мета: Формування навичок проектної та інноваційної діяльності.

Завдання:

На основі виявлення утруднень для майбутньої діяльності як викладача вищої школи скласти проект власного професійного саморозвитку на час навчання в магістратурі. Виявити відмінність між поняттями «професійне самовдосконалення» і «професійний саморозвиток».

Для цього спочатку:

1. Визначте, яких професійно-значущих рис і компетенцій Ви не отримали (або недостатньо розвинули) у процесі навчання в університеті?
2. Розробіть структуру аксіологічних та акмеологічних компетенцій викладача вищої школи.
3. Розкрийте основні етапи проектування як процесу.
4. Які організаційні етапи реалізуються у процесі виконання проекту?

Список рекомендованої літератури до теми 3:

Основна література:

Антонова О.Є. Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів: Монографія. – Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 472 с.

Безрукова В.С. Словарь нового педагогического мышления / Валентина Сергеева Безрукова. – Екатеринбург: Альтернативная педагогика, 1996. – 198 с.

Бех І.Д. Виховання особистості: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 848 с: іл.

Глоссарий современного образования / под. ред. проф. В.И. Астаховой и чл.-кор. НАПН Украины А.Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.

Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.

Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Менегетти А. Система и личность / Пер. с итальянского ННБФ «Онтопсихология». – Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – М.: ННБФ «Онтопсихология», 2007. – 352 с.

Морозов А.В., Чернилевский Д.В. Креативная педагогика и психология: Учебное пособие. – М.: Академический Проект, 2004. – 2-е изд., испр. и доп. – 560 с. – («Gaudeamus»).

Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. – КП «Миколаївська обласна друкарня», 2009. – 479 с.

Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз : [монографія / Андрущенко В.П., Зязюн І.А., Сисоєва С.О. та ін.]; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К. : Наукова думка, 2003. – 853 с.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.]; за ред. С. О. Сисоєвої; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К. : ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 друк.арк).

Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ін-т систем, дослідж. освіти України, Київ. держ. пед. ін-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : ІСДОУ, 1994. – 111 с. – Бібліогр.: с. 108-110.

Соколова І.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя-філолога за двома спеціальностями: Монографія / За ред. С.О. Сисоєвої // МОН України. АПН України. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Маріуполь – Д.: АРТ-ПРЕС, 2008. – 400 с.

Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ./ Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560 с.

Філософія педагогічної майстерності: 36. наук. пр. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського / Редкол.: Н.Г. Ничкало (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 380 с.

Якса Н.В. Професійна підготовка майбутніх учителів: теорія і методика міжкультурної взаємодії в умовах Кримського регіону: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 568 с.

Додаткова література:

Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: підручник / Наталія Юрійвна Бутенко; Київ. Національний економ. ун-т. – К.: КНЕУ, 2004. – 383 с.

Давыдов В.П. Некоторые подходы к интенсификации обучения в вузе / В.П. Давыдов // Сб. науч. Трудов ВИПС. – Орел, 1994. – № 1. – С. 25-31.

Коваль Т.І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: Монографія. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с. – Бібліогр. С. 202-232.

Коломієць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів: Монографія. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 379 с.

Методичні засади педагогічної творчості // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т удоскон. вчителів. – К. ; Запоріжжя, 1999. – Вип. 13. – С. 3-8. – Бібліогр.: с. 8.

Неперервна професійна освіта в контексті Болонського процесу // Професійна освіта: педагогіка і психологія: пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Білш, І. Зязюна, Н. Ничкало; [редкол.: Н. Ничкало, І. Вільш, С. Сисоєва та ін.]. – Ченстохова; К., 2007. – Вип. 9. – С. 49-56.

Сисоєва С.О. Проблема формування особистості, здатної до творчої самореалізації // 36. наук, праць, сер. педагогіка. – Миколаїв: Вид-во МФ НАУКМА, 2000. – Т.7. – С. 3-19

ТЕМА 4 ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЛЕКЦІЯ 4.

Технологізація та інформатизація вищої освіти

Технологізація освіти як показник її якості. Педагогічні технології у вищій професійній освіті. Технологічні засоби забезпечення інтерактивності вищої професійної освіти. Поняття інформаційного суспільства. Вплив сучасних інформаційних технологій на зміну освітньої парадигми. Інформатизація освіти і впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес. Відкриті системи освіти. Дистанційна освіта. Поняття медіа освіти та медіа педагогіки. Проблема підготовки науково-педагогічних працівників вищої категорії з інформатизації освіти.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4.1

Інформаційно-технологічне забезпечення вищої освіти

План.

1. Які сучасні технології навчання у вищій школі Ви знаєте? Які з них використовувалися при підготовці Вас як бакалавра?
2. Обговорення інтерактивних технологій навчання. У чому їх переваги для використання у вищій школі?
3. Адаптивні технології навчання та технологія модерації. Коли доцільно їх використовувати?
4. Як Ви розумієте процес проєктування технології навчання?
5. Які форми і методи ми називаємо активними?
6. Відкриті системи освіти. В чому їх переваги?
7. Для якої категорії споживачів освіти доцільно використовувати відкриті системи освіти?
8. Сучасні інформаційні технології навчання. Технології мультимедіа. Обговорення їх переваг та доцільності використання у вищій школі.
9. Дистанційна освіта і дистанційне навчання. Яка різниця між цими поняттями?

10. Дидактичні особливості використання дистанційної форми навчання. В чому вони полягають?
11. Поняття медіа освіти, медіа педагогіки. Обговорення цих понять.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 4.1:

Основна література:

Бакалов В.П., Крук Б.И., Журавлева О.Б. Дистанционное обучение: концепция, содержание, управление: Учебное пособие. – М: Горячая линия – Телеком.2008. – 107с.

Белоглазова Л.Б. Методические проблемы использования электронного учебного пособия в профессиональной школе: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ito.su/2002/II/3/II-3-1177.html>

Берченко Н. Самоучитель по работе в Internet и каталог ресурсов / Николай Николаевич Берченко, Ирина Борисовна Березовская. – К.: ВНМ, 1999. – 477 с.

Беспалько В.П. Образование и обучение с участием ИТО (педагогика третьего тысячелетия) / Владимир Павлович Беспалько. – М: Психол.-соц. институт; Воронеж: МОДЭК, 2002. – 352 с.

Биков В.Ю. Модели организационных систем открытой освіти: [монография] / В.Ю. Биков. – К.: Атака, 2008. – 684 с.

Биков В.Ю. Наукове забезпечення дистанційної професійної освіти: проблеми та напрями досліджень // Професійна освіта: педагогіка і психологія: пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Ф. Неновицької, І. Вільні, І. Язюн, Н. Ничкало. – К., Честохова, 2000. – Вип. 2. – С. 5-8.

Гомори Ральф Е. Образование по Интернету в США: современное состояние и направления развития / Р.Е. Гомори // Высшее образование в Европе. –2001. – Том XXVI. – № 4: [Электронный ресурс] – Режим доступа до журн.: <http://www.aha.ru/~moscow64/educationalbook/>.

Грашук О.В. Відкрита освіта та інформатизація у вищій школі в контексті Болонського процесу / О.В. Грашук // Економіка і управління. – 2006. – № 4. – С. 79-85.

Гури-Розенблит Сара. Виртуальные университеты: существующие модели и направления развития [Электронный ресурс]

Європейський простір у сфері вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи від 19.06.1999 // Вища школа. – 2000. – № 2. – 15-18 с.

Коваль Т.І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: Монографія. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с. – Бібліогр. С. 202-232.

Концепция информатизации образования / под руковод. А.П. Ершова // Информатика и образование. – 1988. – № 6. – С. 3-31.

Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні // Освітній портал: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00/html>

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Стефік Марк, Стефік Барбара «Прориви. Історії та стратегії радикальних новацій» / Пер. з англ. Д. Конарева, Л. Савицька – К., Видавництво Олексія Капусти (підрозділ Агенції «Стандарт»), 2005. – 322 с.

Додаткова література:

Ахayan А.А. Теория и практика становления дистанционного педагогического образования: дис. доктора пед. наук: 13.00.08 / Ахayan Андрей Андреевич. – СПб., 2001. – 439 с.

Биков В.Ю. Дистанційна освіта – перспективний шлях до розвитку професійної освіти / Валерій Биков // Педагогічна газета. – 2001. – № 1. – С. 2.

Ганчарик Л.П. Методология дистанционного обучения: учеб. пособие / Л.П. Ганчарик. – Минск: Академия управления при президенте РБ, 2002. – 164 с.

Дмитренко П.В. Дистанційна освіта: аналітичний огляд / П.В. Дмитренко, Ю.А. Пасічник; Нац. пед. ун-т ім. Драгоманова. – К., 1999. – 25 с.

Коломієць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів: Монографія. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 379 с.

Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ./ Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА 4.1

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

1. Визначте основні напрями технологізації вищої професійної освіти.
2. Запропонуйте власну систему інформаційно-технологічного забезпечення університетської освіти на рівні магістратури. Зробіть схематичне представлення.
3. Які переваги відкритої освіти Ви можете виділити? Визначте ранг кожної з них. Складіть таблицю.
4. Чим відрізняються поняття «дистанційна освіта» і «дистанційне навчання»? Відповідь обґрунтуйте.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ) 4.1

Тема: Відкрита та дистанційна освіта.

Мета: Формування навичок використання сучасних інформаційних технологій навчання у відкритій та дистанційній освіті.

Завдання:

Здійснити порівняльний аналіз навчальних можливостей різних систем дистанційного навчання. На основі аналізу педагогічної і методичної літератури написати фрагмент навчання дисципліни (за вибором) за дистанційною формою навчання. Обґрунтувати вибір платформи для організації дистанційного навчання.

Список рекомендованої літератури до теми 4:

Основна література:

Бакалов В.П., Крук Б.И., Журавлева О.Б. Дистанционное обучение: концепция, содержание, управление: Учебное пособие. – М.: Горячая линия – Телеком, 2008. – 107с.

Белоглазова Л.Б. Методические проблемы использования электронного учебного пособия в профессиональной школе:

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ito.su/2002/II/3/II-3-1177.html>

Берченко Н. Самоучитель по работе в Internet и каталог ресурсов / Николай Николаевич Берченко, Ирина Борисовна Березовская. – К.: ВНМ, 1999. – 477 с.

Беспалько В.П. Образование и обучение с участием ИТО (педагогика третьего тысячелетия) / Владимир Павлович Беспалько. – М.: Психол.-соц. институт; Воронеж: МОДЕК, 2002. – 352 с.

Биков В.Ю. Модели організаційних систем відкритої освіти: [монографія] / В.Ю. Биков. – К.: Атака, 2008. – 684 с.

Биков В.Ю. Наукове забезпечення дистанційної професійної освіти: проблеми та напрями досліджень // Професійна освіта: педагогіка і психологія: пол.-укр. журн., укр.- пол. [щорічник] / за ред. Ф. Неновицької, І. Вільш, І. Зязюн, Н. Ничкало. – К., Честохова. 2000. – Вип. 2. – С. 5-8.

Гомори Ральф Е. Образование по Интернету в США: современное состояние и направления развития / Р.Е. Гомори // Высшее образование в Европе. – 2001. – Том XXVI. – № 4: [Електронний ресурс] – Режим доступу до журн.: <http://www.aha.ru/~moscow64/educationalbook/>.

Грацук О.В. Відкрита освіта та інформатизація у вищій школі в контексті Болонського процесу / О.В. Грацук // Економіка і управління. – 2006. – № 4. – С. 79-85.

Гури-Розепблит Сара. Виртуальніє университети: существующие модели и направления развития [Електронний ресурс].

Європейський простір у сфері вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи від 19.06.1999 // Вища школа. – 2000. – № 2. – 15-18 с.

Коваль Т.І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: Монографія. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с. – Бібліогр. Є. 202-232.

Концепция информатизации образования / под руковод. А.П. Ершова // Информатика и образование. – 1988. – № 6. – С. 3-31.

Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні // Освітній портал: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00/html>

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології: [монографія] / В. П. Андрущенко, С. О. Сисоєва, Н. В. Гузій та ін.; за ред. С. О. Сисоєвої, Н. В. Гузій; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т історії та філософії пед. освіти, кафедра пед. творчості. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с. – До 170-ліття НПУ ім. М. П. Драгоманова. До 15-річчя кафедри пед. творчості.

Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія] / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.; за ред. С. О. Сисоєвої; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: практико-зорієнт. зб. / Ліцей міжнар. відносин №51 м. Кисва, АПН України, Ін-т педагогіки України, ДНПБ України. – К., 2003. – С.119-124.

Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип. 1 (5). – С.73-80.

Стефік Марк, Стефік Барбара «Прориви. Історії та стратегії радикальних новацій» / Пер. з англ. Д. Конарева, Л. Савицька – К., Видавництво Олексія Капусти (підрозділ Агенції «Стандарт»), 2005. – 322 с.

Додаткова література:

Ахayan А.А. Теория и практика становления дистанционного педагогического образования: дис. доктора пед. наук: 13.00.08 / Ахayan Андрей Андреевич. – СПб., 2001. – 439 с.

Биков В.Ю. Дистанційна освіта – перспективний шлях до розвитку професійної освіти / Валерій Биков // Педагогічна газета. – 2001. – № 1. – С. 2.

Ганчарик Л.П. Методология дистанционного обучения: учеб. пособие / Л.П. Ганчарик. – Минск: Академия управления при президенте РБ, 2002. – 164 с.

Давыдов В.П. Некоторые подходы к интенсификации обучения в вузе / В.П. Давыдов // Сб. науч. трудов ВИПС. – Орел, 1994. – № 1. – С. 25-31.

Дмитренко П.В. Дистанційна освіта: аналітичний огляд / П.В. Дмитренко, Ю.А. Пасічник; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – 25 с.

Коломісць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів: Монографія. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 379 с.

Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ./ Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560 с.

ТЕМА 5

ВИЩА ОСВІТА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ТЕХНОЛОГІЯ

Лекція 5

Вища освіта як соціокультурна технологія

Вища освіта як особистісна, суспільна і соціальна цінність. Освіта як інститут формування індивідуальної свідомості громадян та свідомості суспільства в цілому. Інтеграційно-інтернаціональний характер освіти. Полікультурна та міжкультурна освіта. Мова як соціальний та освітній феномен. Вища освіта як засіб розвитку регіональних суспільних систем.

Роль освіти у формуванні суспільства знань. Неперервна освіта як механізм соціалізації особистості, забезпечення її адаптивності й мобільності в умовах швидкозмінного світу.

Культурологія освіти. Взаємозалежність і взаємопроникнення вищої освіти й культури. Роль вищої освіти у консолідації суспільства, збереження єдиного культурного простору країни.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 2:

1. Вимоги до професійно-особистісних якостей педагога вищої школи.
2. Вимоги до професійно-педагогічної компетентності педагога вищої школи.
3. Вимоги до професійно-педагогічної діяльності педагога вищої школи.
4. Сучасні технології навчання у вищій школі.
5. Технологізація вищої освіти.
6. Інформатизація вищої освіти.
7. Відкриті системи освіти.
8. Дистанційна освіта.
9. Вища освіта у реалізації концепції навчання упродовж життя.
10. Інформаційно-технологічне забезпечення вищої освіти.
11. Компетентність і компетенція.
12. Вимоги до професійно-особистісних якостей та професійно-педагогічної компетентності педагога вищої школи.
13. Структура психолого-педагогічної компетентності педагога вищої школи.
14. Основні вектори професійного самовдосконалення й саморозвитку студента.
15. Сучасні технології навчання, спрямовані на розвиток особистості.
16. Технології мультимедіа.
17. Медіа освіта та медіа педагогіка.
18. Основні етапи проектування навчального процесу у вищій школі.
19. Світові моделі управління якістю вищої освіти.
20. Суспільна й особистісна цінність неперервної професійної освіти.
21. Особливості кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
22. Напрями професійного саморозвитку педагога вищої школи.
23. Сутність та характеристика поняття «особистісно орієнтоване навчання».
24. Адаптивні технології навчання та технологія модерації.
25. Інноваційна та проектна діяльність педагога вищої школи.
26. Співвідношення понять «дистанційна освіта» та «дистанційне навчання».

27. Проблеми підготовки науково-педагогічних працівників вищої категорії з урахуванням процесу інформатизації освіти.
28. Вплив сучасних інформаційних технологій на зміну освітньої парадигми.
29. Дидактичні особливості використання дистанційної форми навчання.
30. Європейський вимір визначення компетентності.
31. Професійні функції та завдання викладача вищої школи.
32. Технологія індивідуалізації процесу навчання.
33. Зв'язок вищої освіти й освіти дорослих.
34. Основні ідеї та парадигми навчання впродовж життя.
35. Професійно значущі якості викладача вищої школи.
36. Формальна, інформальна, неформальна освіта.
37. Важливість навчання впродовж життя для підтримки професійної кар'єри та особистісного зростання.
38. Чинники творчого розвитку студента в процесі здобуття університетської освіти.
39. Управління якістю вищої освіти.
40. Інтегроване навчання.
41. Світові моделі управління якістю вищої освіти.
42. Проблема формування особистості з вищою освітою, здатної до творчої самореалізації.
43. Особистісно-зорієнтовані технології навчання у вищій школі.
44. Вища освіта як особистісна, суспільна і соціальна цінність.
45. Вища освіта як особлива функція суспільства.
46. Організаційні та регулятивні функції вищої освіти.
47. Освіта як інститут формування індивідуальної свідомості громадян та свідомості суспільства в цілому.
48. Вища освіта, культура особистості, культура суспільства.

Список рекомендованої літератури до змістового модуля 2:

Основна література:

1020-річчя історії шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність, перспективи: Міжнародна наукова конференція: збірник матеріалів / Редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа та ін. К.: КМПУ

імені Б. Д. Грінченка, 2009. – 188 с. [http://elib.kmpu.edu.ua/590/1/Konferencia_1020.pdf]

Глоссарий современного образования / под ред. проф. В.И. Астаховой и чл.-кор. НАПН Украины А.Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.

Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.

Иновационная политика высшего учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т.А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.

Інноваційна спрямованість змісту і технологій освіти / Біла книга національної освіти України / Т.Ф.Алексеев, В.М.Аніщенко, Г.О.Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г.Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с. – Бібліогр.: с. 335 – Розділ 1.2 / у співавторстві / – С. 32-38.

Коваль Т.І., Сисосва С.О., Сущенко Л.П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: Навч.-метод. посібник. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. – 380 с.

Компьютеризация процесса обучения в вузе: проблемы, тенденции, перспективы / Г.П. Андреев. – М.: ВПА, 1990. – 48 с.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Моніторинг якості освіти: теорія та практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [Редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа та ін.]. – К.: КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009. – 196 с. [<http://elib.kmpu.edu.ua/608/1/KONFERENCIA.pdf>]

На шляху до європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації: Компоніке Конференції міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Лондон, 16-19 трав. 2007 року // Освіта України. – 2007. – 1 червня. – С.5-6.

Неперервна професійна освіта: теорія і практика // Науково-методичний журнал; [голов. ред. С.О. Сисосва]. – 2011. – Випуск 1. – 132 с.

Ничкало Н.Г. Педагогіка вищої школи: крок у майбутнє / Н.Г. Ничкало // Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект: [монографія] / за ред. Н.Г. Ничкало. – К., 1999. – С. 3-11

Ніколасинко С. Якість вищої освіти України – погляд у майбутнє // Світ фінансів. Випуск 3(8), жовтень 2006 р. – с. 7-22. [http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/xoJfla.pdf#page=6]

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Огнев'юк В.О. Освітologia як відображення міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях феномену сучасної освіти // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітologia – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоєва, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53-62.

Огнев'юк В.О. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук. праць / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – Хмельницький: ПП Заколотний М.І., 2011. – 433 с. – С. 34-40.

Освітні технології: навч. –метод, посіб. / [О.М. Пехота, А.З. Кікетенко, О.М. Любарська та ін.]; за заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.

Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології: [монографія / В. П. Андрущенко, С. О. Сисоєва, Н. В. Гузій та ін.; за ред. С. О. Сисоєвої, Н. В. Гузій]; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т історії та філософії пед. освіти, кафедра пед. творчості. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с. – До 170-ліття НПУ ім. М. П. Драгоманова. До 15-річчя кафедри пед. творчості.

Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.]; за ред. С. О. Сисоєвої; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спирін, Н.В. Якса та

ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Вид. 2-е, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 396 с.

Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітologia – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоєва, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.

Сисоєва С.О. Особистісно зорієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: практико-зорієнт. зб. / Ліцей міжнар. відносин №51 м. Києва, АПН України, Ін-т педагогіки України, ДНПБ України. – К., 2003. – С.119-124.

Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип. 1 (5). – С.73-80.

Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані технології: сутність, специфіка, вимоги до проектування // Професійна освіта: педагогіка і психологія. – Ченстохова: Вища педагогічна школа. – 2003. – Вип. IV. – С. 152-165.

Сисоєва С.О. Сучасні інформаційні технології в освіті дорослих // Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наук. праць. – К.: Видавництво П/П «ЕКМО», 2004. – Вип. 2. – С. 194-199.

Сисоєва С.О., Батечко Н.Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С.О. Сисоєва, Н.Г. Батечко / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Київський університет імені Бориса Грінченка, Національний університет біоресурсів і природокористування України – К.: ВД ЕКМО, 2011. – 344 с.

Стефік Марк, Стефік Барбара «Прориви. Історії та стратегії радикальних новацій» / Пер. з англ. Д. Конарева, Л. Савицька – К., Видавництво Олексія Капусти (підрозділ Агенції «Стандарт»), 2005. – 322 с.

Якса Н.В. Професійна підготовка майбутніх учителів: теорія і методика міжкультурної взаємодії в умовах Кримського регіону: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 568 с.

Додаткова література:

Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: підручник / Наталія Юріївна Бутенко; Київ. Національний економ. ун-т. – К.: КНЕУ, 2004. – 383 с.

Давыдов В.П. Некоторые подходы к интенсификации обучения в вузе / В.П. Давыдов // Сб. науч. трудов ВИПС. – Орел, 1994. – № 1. – С. 25 – 31.

Клепко С.Ф. Філософія освіти в Європейському контексті – Полтава: ПОІППО, 2006. – 328 с. [<http://elib.kmpu.edu.ua/813/1/klepko2.pdf>]

Коваль Т.І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: Монографія. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с. – Бібліогр. – С. 202-232.

Коломісць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів: монографія. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 379 с.

Ляшенко О.І. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти. Педагогіка і психологія (1(46)), 2005р. [[lib/metafield/pagerange2 not defined](#)].

Сисосва С.О. Проблема формування особистості, здатної до творчої самореалізації // Зб. наук. праць. Сер. Педагогіка. – Миколаїв: Вид-во МФ НАУКМА, 2000. – Т.7. – С.13 –19.

Соколова І.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя-філолога за двома спеціальностями: Монографія / За ред. С.О. Сисосвої // МОН України. АПН України. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Маріуполь – Д.: АРТ-ПРЕС, 2008. – 400 с.

Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ./ Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560с.

Компетенції і професійні функції на розвиток яких спрямовано вивчення змістового модулю 2

Шифр та зміст компетенцій	Професійні функції (готовність до виконання яких розвивається у процесі вивчення змісту Модулю 1)	Назва типової задачі діяльності	Шифр типової задачі діяльності	Зміст умінь	Шифр умінь
СПК-1 – здатність до аналізу, співставлення, порівняння педагогічних явищ, виявлення співвідношення сучасної освітньої практики і вимог суспільства, формування інноваційного педагогічного мислення, усвідомлення процесів світової інтеграції в галузі освіти	1 Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	1.ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, вивчати, узагальнювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	1.ПФ.Д.01.ЗРР01
			1.ПФ.Д.02	Аналізувати педагогічні явища в їх історичній ретроспективі, розвивати сучасне педагогічне мислення, творчі якості особистості	1.ПФ.Д.02.ЗРР02
			1.ПФ.Д.03	Організовувати і проводити науково-педагогічні дослідження, володіти методами статистичної обробки результатів педагогічного експерименту	1.ПФ.Д.03.ЗРР03

4. Управлінська	Управління навчально-виховним процесом у вищому навчальному закладі	4. ПФ.С.02	Володіти основами щодо організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій школі, організації педагогічної взаємодії з учнями та студентами	4.ПФ.С.02.ЗРР04
5. Технологічна	Активне застосування освітніх технологій спрямованих на досягнення запланованого результату	5.ПФ.Е.01	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вищого навчального закладу, розуміння місця даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5.ПФ.Е.01.ЗРР01
6. Контрольна	Забезпечення ефективного контролю за навчально-виховним процесом у вищій школі	6. ПФ.Д.01	Ставити перед студентами загальногрупові та індивідуальні цілі аудиторної і позааудиторної роботи, визначати кінцеві результати, які необхідно досягти по закінченню того чи іншого етапу та всього циклу навчання	6.ПФ.Д.01.ЗПН01

7. Прогностична	На основі аналізу сучасних вимог до фахівця з вищою освітою, здійснювати прогнозування у змісті, формах і методах професійної діяльності	7. ПФ.Д.01	Прогнозувати наслідки навчально-виховного процесу	7. ПФ.Д.01.ЗРР02
8. Технічна	Вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності	8. ПФ.Д.01	Здійснювати інформаційно-пошукову діяльність з використанням сучасних інформаційних технологій, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у навчальному процесі	8.ПФ.Д.01.ЗРР01
2. Проектувальна	Підготовка (проектування) педагогічних проектів	2.ПФ.Е.01.	Моделювати зміст навчання, форми і методи викладання навчальних дисциплін з урахуванням їх місця й ролі в загальній програмі підготовки студентів, взаємозв'язку з іншими дисциплінами і майбутньою професійною діяльністю фахівців	2.ПФ.Е.01.ЗРР01

СПК-2 – здатність використовувати у професійній діяльності новітні педагогічні технології, самовдосконалювати професійну майстерність та педагогічну стику

СПК-5 – здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички організації та проведення науково-педагогічних досліджень для управління навчально-виховним процесом у вишій школі	1. Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	І.ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, виявляти, узгалянювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	І.ПФ.Д.01.З.РР.01
3. Організаційна	Організація навчально-виховного процесу у вишій школі	Застосування освітніх технологій	5.ПФ.Е.01	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вищого навчального закладу, розуміння місії даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5.ПФ.Е.01.З.РР.01
3. Організаційна	Організація навчально-виховного процесу у вишій школі	Застосування освітніх технологій	5.ПФ.Е.01	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вищого навчального закладу, розуміння місії даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5.ПФ.Е.01.З.РР.01

СПК-5 – здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички організації та проведення науково-педагогічних досліджень для управління навчально-виховним процесом у вишій школі	1. Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	І.ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, виявляти, узгалянювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	І.ПФ.Д.01.З.РР.01
1. Дослідницька	Аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	Застосування освітніх технологій	І.ПФ.Д.02	Аналізувати педагогічні явища в їх історичній ретроспективі, розвивати сучасне педагогічне мислення, творчі якості особистості	І.ПФ.Д.02.З.РР.02
1. Дослідницька	Аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	Застосування освітніх технологій	І.ПФ.Д.03	Організовувати і проводити науково-педагогічні дослідження, володіти методами статистичної обробки результатів педагогічного експерименту	І.ПФ.Д.03.З.РР.03

7. Прогностична	Оцінювати стан навчально-виховного процесу у вищій школі, його наслідки	7.ПФ.Д-01	Прогнозувати наслідки навчально-виховного процесу	7.ПФ.Д.01.ЗРР.02
3. Організаційна	Організація навчально-виховного процесу у вищій школі	3.ПФ.Д.01	Розвивати світогляд й методологічну культуру, а також здатність впливати на поведінку студентів	3.ПФ.Д.01.ЗРН.01
		3.ПФ.С.04	Організовувати соціально-педагогічну взаємодію, здійснювати комунікацію, індивідуально орієнтовану взаємодію, що забезпечує виховання студентів, творчий характер процесу навчання й високий рівень засвоєння навчального матеріалу	3.ПФ.С.04.ЗРН.04

СПК-8 – здатність ви користувати теоретичні знання та практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва та риторики для здійснення ділових комунікацій у професійній сфері	4. Управлінська	Управління навчально-виховним процесом у вищому навчальному закладі	4.ПФ.С.02	Володіти основами щодо організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій школі, організації педагогічної взаємодії з учнями та студентами	4.ПФ.С.02.ЗРР.04
	5. Технологічна	Активне застосування освітніх технологій спрямованих на досягнення запланованого результату	5.ПФ.Е.01	Розуміння й усвідомлення суті, особливостей та специфіки впровадження освітніх технологій в навчально-виховний процес вищого навчального закладу, розуміння місця даного курсу у загальній технологічній підготовці майбутнього викладача вищої школи	5.ПФ.Е.01.ЗРР.01

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ВИЩА ОСВІТА І СУСПІЛЬСТВО

Основні поняття модуля: правовий простір; правова система; правове регулювання у сфері освіти; освітнє право; вищі навчальні заклади різної форми власності; освітня політика; освітня послуга; ринок освітніх послуг; інтелектуальна економіка; конкурентоспроможність вищого навчального закладу; людський капітал; інтернаціоналізація вищої освіти.

ТЕМА 6 ВИЩА ОСВІТА У ПРАВОВОМУ ТА ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРАХ СУСПІЛЬСТВА

ЛЕКЦІЯ 6 Вища освіта у правовому та економічному просторах суспільства

Вища освіта в системі соціальних інститутів і правовому просторі суспільства. Вища освіта як компонент правової системи. Вища освіта як предмет і результат правового регулювання. Правові аспекти діяльності освітніх установ різної форми власності, засновництва. Атестація і ліцензування у вищій освіті. Освітня політика. Освітнє право. Права суб'єктів освітнього процесу у вищій школі.

Вища освіта як економічна категорія. Функціонування і розвиток вищої освіти в умовах ринкових відносин. Вищий навчальний заклад як підприємство сфери освітніх послуг. Особливості ринку освітніх послуг.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 6.1

Вплив вищої освіти на економічний розвиток суспільства

План:

1. Як Ви розумієте взаємозв'язок вищої освіти й економічного розвитку суспільства?
2. Розкрийте поняття «економіка освіти».
3. Як Ви розумієте вислів: «Вищий навчальний заклад як суб'єкт ринку»?

4. Розкрийте основні тенденції розвитку освітніх послуг в Україні.
5. Як Ви розумієте процес капіталізації інтелекту і знань в постіндустріальному суспільстві?
6. Розкрийте поняття «інтелектуальна економіка».
7. На сьогодні в сучасному суспільстві стають ефективними інвестиції в людський капітал. Як Ви це розумієте?
8. В чому полягає вплив освіти на розвиток національної економіки?
9. Які ознаки того, що система освіти стає самостійною галуззю господарства?
10. Розкрийте економічну роль інтеграційних процесів у вищій освіті.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 3.1

Основна література:

Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: Документи і матеріали: травень – грудень 2004 р. / Упор.: М.Ф. Степко, М.Ф. Болюбаш, В.Д.Шинкарук та ін. – Тернопіль, 2005. – Ч. 2. – С. 109 –117.

Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої системи освіти: монографія. – К.: Атіка, 2008. – 684 с: іл.

Василюк А. Освітня політика Європейського Союзу / А.Василюк // Шлях освіти. 2007. № 3. – С. 13-17.

Инновационная политика высшего учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т.А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.

Карпенко О.М., Бершадская М.Д. Высшее образование в странах мира: анализ данных образовательной статистики и глобальных рейтингов в сфере образования. – М.: Издательство СГУ, 2009. – 244 с.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є.

Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Вид. 2-е, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 396 с.

Сисосва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк.).

Сисосва С.О., Батечко Н.Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С.О. Сисосва, Н.Г. Батечко / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Київський університет імені Бориса Грінченка, Національний університет біоресурсів і природокористування України – К.: ВД ЕКМО, 2011. – 344 с.

Сисосва С.О., Заскалета С.Г. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисосва С.О., Заскалета С.Г. // Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України – КП „Миколаївська обласна друкарня”, 2009. – 276 с.

Управление современным образованием: социальные и экономические аспекты / под ред. А.Н. Тихонова. – М.: Вита-Прессе, 1998. – 26 с.

Додаткова література:

Александров В. Освітня послуга: суть та моделі якості // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, № 1. – С. 156-165.

Ахаян А.А. Теория и практика становления дистанционного педагогического образования: дис. доктора пед. наук: 13.00.08 / Ахаян Андрей Андреевич. – СПб., 2001. – 439 с.

Берека В.Є. Фахова підготовка магістрів з менеджменту освіти: теорія і методика: Монографія / за ред. А.Й. Сиротенка. – Хмельницький: ХГПА, 2008. – 482 с.

Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод, посібн. для студентів магістратури. – К.: Центр навч. літ., 2003. – С. 78-80.

Гершунский Б.С. Философия образования для XXI / (в поисках практико-ориентированных общеобразовательных концепций) / Борис Семенович Гершунский. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.

Джонстоун Д.Б. Система высшего образования в США: структура, руководство, финансирование / Д.Б. Джонстоун // Университетское управление: практика и анализ. – 2003. – № 5/6. – С. 92-102.

Шостак А. Як підрахувати якість освіти / А.Шостак // Сучасна освіта. – К., 2010. – № 9 – С. 32-36.

САМОСТІЙНА РОБОТА 6.1

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

1. Проаналізуйте проблему спільного фінансування вищого навчального закладу з боку держави й бізнес-структур.
2. Розкрийте особливості функціонування вищих навчальних закладів комунальної форми власності.
3. Проаналізуйте поняття «освітня політика», «освітнє право», «економіка освіти». Складіть порівняльні таблиці з окресленням цих понять різними авторами.

ТЕМА 7

СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЛЕКЦІЯ 7

Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти

Поняття конкуренції та конкурентоспроможності вищих навчальних закладів. Аналіз міжнародних статистичних показників провідних країн світу в сфері вищої освіти. Основні критерії вибору країн-лідерів у сфері вищої освіти. Показники інтернаціоналізації вищої освіти. Міжнародні академічні рейтинги університетів. Сучасні підходи до забезпечення доступності вищої освіти. Фінансові можливості для населення щодо здобуття вищої освіти. Дистанційна освіта у забезпеченні доступності і конкурентоспроможності вищої освіти. Перспективи розвитку дистанційної освіти. Синтез вищої освіти і науки.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 7.1

Управління якістю вищої освіти.

План.

1. Розкрийте поняття «якість освіти», «якість вищої професійної освіти».
2. Світові моделі управління якістю вищої освіти.

3. Управління якістю вищої освіти в Україні.
4. Які сучасні вимоги щодо якості підготовки сучасного фахівця з вищою освітою?
5. Які компетенції викладача вищої школи забезпечують якість та інноваційність вищої професійної освіти?
6. Забезпечення якості підготовки фахівців з вищою освітою в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
7. Яка роль формування позитивної «Я-концепції» студента в його навчанні? Як Ви розумієте поняття «особистісно орієнтоване навчання»? Які умови необхідно створити для організації навчання у вищій школі як особистісно орієнтованого?
8. Які чинники впливають на творчий розвиток студента у процесі здобуття університетської освіти?
9. Статус науково-педагогічних працівників та студентів в системі вищої освіти України.
10. Як оцінити якість інноваційного розвитку університету?

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 7.1:

Основна література:

1020-річчя історії шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність, перспективи: Міжнародна наукова конференція: збірник матеріалів / Редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа та ін. К.: КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009. 188 с. [http://elib.kmpu.edu.ua/590/1/Konferencia_1020.pdf]

Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: Документи і матеріали: травень – грудень 2004 р. / Упор.: М. Ф. Степко, М. Ф. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль, 2005. – Ч. 2. – С. 109–117.

Безрукова В. С. Словарь нового педагогического мышления / Валентина Сергеева Безрукова. – Екатеринбург: Альтернативная педагогика, 1996. – 198 с.

Глоссарий современного образования / под. ред. проф. В. И. Астаховой и чл.-кор. НАПН Украины А. Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.

Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504–511.

Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Моніторинг якості освіти: теорія та практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [Редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа та ін.]. – К.: КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009. – 196 с. [<http://elib.kmpu.edu.ua/608/1/KONFERENCIA.pdf>]

Ніколаєнко С. Якість вищої освіти України – погляд у майбутнє // Світ фінансів. Випуск 3(8), жовтень 2006 р. с. 7–22. [http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/xoJfla.pdf#page=6]

Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437–446.

Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія / С. О. Сисоева, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.]; за ред. С. О. Сисоевої; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

Сисоева С. О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 друк.арк.).

Додаткова література:

Давыдов В. П. Некоторые подходы к интенсификации обучения в вузе / В. П. Давыдов // Сб. науч. трудов ВПКС. – Орел, 1994. – № 1. – С. 25–31.

Клепко С. Ф. Філософія освіти в Європейському контексті – Полтава: ПОППО, 2006. – 328 с. [<http://elib.kmpu.edu.ua/813/1/klepko2.pdf>]

Ляшенко О. І. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти. Педагогіка і психологія (1(46)), 2005р. [[?lib/metafield/pagerange? not defined](#)].

Методичні засади педагогічної творчості // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т удоскон. вчителів. – К.; Запоріжжя, 1999. – Вип. 13. – С. 3–8. – Бібліогр.: с. 8.

Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології: [монографія / В. П. Андрущенко, С. О. Сисоева, Н. В. Гузій та ін.; за ред.

С. О. Сисоевої, Н. В. Гузій] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т історії та філософії пед. освіти, кафедра пед. творчості. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с. – До 170-ліття НПУ ім. М. П. Драгоманова. До 15-річчя кафедри пед. творчості.

САМОСТІЙНА РОБОТА 7

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

1. Проаналізуйте переваги багатопрофільних університетів щодо забезпечення конкурентоспроможності майбутніх фахівців та їх мобільності на ринку праці.
2. Проаналізуйте основні підходи до створення національної системи та національної рамки кваліфікацій. Порівняйте дескриптори європейських рамок кваліфікацій для вищої освіти та для навчання упродовж життя.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 3:

1. Правовий простір вищої освіти.
2. Правове регулювання у сфері вищої освіти.
3. Освітнє право.
4. Вищі навчальні заклади різної форми власності.
5. Освітня політика.
6. Освітня послуга.
7. Ринок освітніх послуг.
8. Інтелектуальна економіка.
9. Конкурентоспроможність вищого навчального закладу.
10. Поняття людського капіталу.
11. Вища освіта у правовому просторі держави.
12. Вища освіта як сфера послуг.
13. Специфічні особливості ринку освітніх послуг.
14. Вплив вищої освіти на економічний розвиток суспільства.
15. Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти.
16. Міжнародні статистичні показники провідних країн світу у вищій освіті.

17. Основні критерії вибору країн-лідерів у сфері вищої освіти.
18. Індекс освіти і об'єм залученого населення до вищої освіти.
19. Поняття інтернаціоналізації вищої освіти.
20. Міжнародні академічні рейтинги університетів.
21. Сучасні підходи до забезпечення доступності вищої освіти.
22. Фінансування вищої освіти у провідних країнах світу.
23. Вища освіта в системі соціальних інститутів суспільства.
24. Вища освіта як компонент правової системи.
25. Правові аспекти діяльності освітніх установ різної форми власності, засновництва.
26. Атестація у вищій освіті.
27. Ліцензування у вищій освіті.
28. Права суб'єктів освітнього процесу у вищій школі.
29. Вища освіта як економічна категорія.
30. Функціонування та розвиток вищої освіти в умовах ринкових відносин.
31. Вищий навчальний заклад як підприємство сфери освітніх послуг.
32. Поняття конкуренції та конкурентоспроможності вищих навчальних закладів.
33. Фінансові можливості для населення щодо здобуття вищої освіти.
34. Дистанційна освіта у забезпеченні доступності і конкурентоспроможності вищої освіти.
35. Перспективи розвитку дистанційної освіти.
36. Синтез вищої освіти і науки.

Список рекомендованої літератури до змістового модуля 3:

Основна література:

1020-річчя історії шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність, перспективи: Міжнародна наукова конференція: збірник матеріалів / Редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа та ін. К: КМПУ імені –Б. Д. Грінченка, 2009. – 188 с. [http://elibr.kmpu.edu.ua/590/1/Konferencia_1020.pdf]

Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: Документи і матеріали: Травень – грудень 2004 р. / Упор.: М.Ф. Степко, М.Ф. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль, 2005. – Ч. 2. – С. 109 – 117.

Безрукова В.С. Словарь нового педагогического мышления / Валентина Сергеева Безрукова. – Екатеринбург: Альтернативная педагогика, 1996. – 198 с.

Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої системи освіти: монографія. – К.: Атіка, 2008. – 684 с: іл.

Василюк А. Освітня політика європейського Союзу / А.Василюк // Шлях освіти. 2007. № 3.-С. 13-17.

Глоссарий современного образования / под. ред. проф. В.И. Астаховой и чл.-кор. НАПН Украины А.Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.д.

Инновационная политика высшего учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т.А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.

Карпенко О.М., Бершадская М.Д. Высшее образование в странах мира: анализ данных образовательной статистики и глобальных рейтингов в сфере образования. М.: Издательство СГУ, 2009. – 244 с.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Моніторинг якості освіти: теорія та практика : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [Редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа та ін.]. – К.: КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009. – 196 с. [<http://elib.kmpu.edu.ua/608/1/KONFERENCIA.pdf>]

Ніколаско С. Якість вищої освіти України – погляд у майбутнє // Світ фінансів. Випуск 3(8), жовтень 2006 р. с. 7-22.

[http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/xoJfla.pdf#page=6]

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Огнев'юк В.О. Освітнологія як відображення міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях феномену сучасної освіти // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітнологія – науковий

напрямок інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоєва, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53-62.

Огнев'юк В.О. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук. праць / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – Хмельницький: ПП Заколотний М.І., 2011. – 433 с. – С. 34-40.

Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.]; за ред. С. О. Сисоєвої; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Вид. 2-е, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 396 с.

Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітнологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоєва, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк).

Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк).

Сисоєва С.О., Батечко Н.Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С.О. Сисоєва, Н.Г. Батечко / міністерство освіти і науки. Молоді та спорту України. Київський університет імені Бориса Грінченка, Національний університет біоресурсів і природокористування України – К.: ВД ЕКМО, 2011. – 344 с.

Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. // Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України – КП „Миколаївська обласна друкарня”, 2009. – 276 с.

Управление современным образованием: социальные и экономические аспекты / под ред. А.Н. тихонова. – М.: Вита – Прессе, 1998. – 26 с.

Додаткова література:

Алексаидров В. Освітня послуга: суть та моделі якості // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, № 1. – С. 156-165.

Ахаян А.А. Теория и практика становления дистанционного педагогического образования: дис. доктора пед. наук: 13.00.08 / Ахаян Андрей Андреевич. – СПб., 2001. – 439 с.

Берека В.Є. Фахова підготовка магістрів з менеджменту освіти: теорія і методика: Монографія / за ред. А.И. Сиротенка. – Хмельницький: ХГПА, 2008. – 482с.

Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод, посібн. Для студентів магістратури. – К.: Центр навч. літ., 2003. – С. 78-80.

Гершунский Б.С. Философия образования для XXI / (в поисках практико-ориентированных общеобразовательных концепций) / Борис Семенович Гершунский. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.

Давыдов В.П. Некоторые подходы к интенсификации обучения в вузе / В.П. Давыдов // Сб. науч. трудов ВИПС. – Орел, 1994. – № 1. – С. 25 – 31.

Джонстоун Д.Б. Система высшего образования в США: структура, руководство, финансирование / Д.Б. Джонстоун // Университетское управление: практика и анализ. – 2003. – № 5/6. – С. 92-102.

Клепо С.Ф. Філософія освіти в Європейському контексті – Полтава: ПОІППО, 2006. – 328 с. [<http://elib.kmpu.edu.ua/813/1/klepo2.pdf>]

Ляшенко О.І. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти. Педагогіка і психологія (1(46)), 2005р. [lib/metafield/pagerange² not defined].

Методичні засади педагогічної творчості // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т удоскон. вчителів. – К.; Запоріжжя, 1999. – Вип. 13. – С. 3-8. – Бібліогр.: с. 8.

Шостак А. Як підрахувати якість освіти / А.Шостак // Сучасна освіта. – К., 2010. – № 9 – С. 32-36.

Компетентні і професійні функції на розвиток яких спрямовано вивчення змістового модулю 3

Шифр та зміст компетенцій	Професійні функції (готовність до виконання яких розвивається у процесі вивчення змісту Модулю 1)	Назва типової задачі діяльності	Шифр типової задачі діяльності	Зміст умінь	Шифр умінь
СПК-1 – здатність до аналізу, співставлення, порівняння педагогічних явищ, виявлення співвідношення сучасної освітньої практики і вимог суспільства, формування інноваційного педагогічного мислення, усвідомлення процесів світової та європейської інтеграції в галузі освіти	1. Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	1.ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, вивчати, узагальнювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	1.ПФ.Д.01.ЗРР01
			1.ПФ.Д.02	Аналізувати педагогічні явища в їх історичній ретроспективі, розвивати сучасне педагогічне мислення, творчі якості особистості	1.ПФ.Д.02.ЗРР02
			1.ПФ.Д.03	Організовувати і проводити науково-педагогічні дослідження, володіти методами статистичної обробки результатів педагогічного експерименту	1.ПФ.Д.03.ЗРР03

СПК-5- здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички організації та проведення науково-педагогічних досліджень для управління навчально-виховним процесом у вишій школі	I. Дослідницька	Збір, обробка, аналіз і систематизація інформації в ході виробничої діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій	1.ПФ.Д.01	Здійснювати пошукову діяльність, вивчати, узагальнювати і впроваджувати в навчальний процес педагогічні інновації, активні форми і методи навчання, інтерактивні технології	1.ПФ.Д.01.ЗРР01
			1.ПФ.Д.02	Аналізувати педагогічні явища в їх історичній ретроспективі, розвивати сучасне педагогічне мислення, творчі якості особистості	1.ПФ.Д.02.ЗРР02
			1.ПФ.Д.03	Організовувати і проводити науково-педагогічні дослідження, володіти методами статистичної обробки результатів педагогічного експерименту	1.ПФ.Д.03.ЗРР03
		7.Прогностична	Оцінювати стан навчально-виховного процесу у вишій школі, його наслідки	7.ПФ.Д.01.ЗРР02	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Теорія і практика вищої освіти»

№	Вид діяльності (визначаються по кожній дисципліні)	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7
2	Відвідування практичних (семінарських занять)	1	5
3	Виконання завдання для самостійної роботи	5	30
4	Робота на практичному (семінарському) занятті у тому числі: - доповідь - виступ - повідомлення - участь у дискусії, тощо	Всього 10, у тому числі за видами	50
5	ІНДЗ (індивідуальне навчально-дослідницьке завдання)	30	60
6	Опрацювання фахових видань (у тому числі першоджерел)	10	10
7	Написання реферату	15	-
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
9	Виконання тестового контролю, експрес-контролю	10	-
10	Лабораторна робота у тому числі: - допуск - виконання - захист	Всього 10, у тому числі за видами	
11	Творча робота (у тому числі ессе)	20	-
Загальна кількість балів:			212
Коефіцієнт перерахунку $212 : 60 = 3,5$			
Підсумковий рейтинговий бал			60
Екзамен			40
Разом:			100

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Разом: год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 10 год., індивідуальна робота-4 год., самостійна робота-40 год., модульний контроль – 4 год., ПМК (екзамен)-36 год.

Коефіцієнт перерахунку балів 212 : 60 = 3,5

Семестр								
Тиждень								
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III			
Назва модуля	Вища освіта в умовах цивілізаційних змін		Практика вищої освіти		Вища освіта і суспільство			
К-ть балів за модуль	45 балів		20 балів		47 балів			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	
Дати								
Теми лекцій	Загальна характеристика та тенденції розвитку сучасної вищої освіти	Модернізація вищої освіти в Україні: сутність, зміст, основні напрями	Професійно-освітньої якості, професійно-педагогічна компетенція та професійно-діяльність викладачів вищої школи	Технологізація та інформатизація вищої освіти	Вища освіта як соціокультурна технологія	Вища освіта у правовому та економічному просторах суспільства	Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти	
Відвід, лекц.	16.	16.	16.	16.	16.	16.	16.	
Теми семінарських занять		Сучасні моделі і технології забезпечення якості та інноваційності вищої освіти	Професійний самовикладач вищої школи	Інформаційно-технологічне забезпечення вищої освіти		Вплив вищої освіти на економічний розвиток суспільства	Управління якістю вищої освіти	
Відвід, семін.		16.	16.	16.		16.	16.	
Робота на семінарах		10 б.	10 б.	10 б.		10 б.	10 б.	
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.		5 б.	5 б.	
ІНДЗ			Інноваційна та професійна діяльність викладачів вищої школи	Відкрита та дистанційна освіта				
Оцінювання ІНДЗ			30 б.	30 б.				
Опрацювання фахових видань (у тому числі першоджерел)	10 б.							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (12 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (13 балів)		
Підсумковий контроль						Екзамен (40 балів)		

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Педагогічний контроль за навчально-професійною діяльністю магістрантів здійснюється в таких формах:

а) *поточний контроль* відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання основної і додаткової літератури, написання рефератів, конспектування першоджерел, ведення термінологічного словника, складання тестів тощо);

б) умовою допуску магістранта до підсумкового модульного контролю є виконання ним усіх індивідуальних завдань і отримання не менше **35 залікових балів** протягом семестру. Підсумковий модульний контроль проходить у формі захисту рефератів. Максимальна кількість балів, які можна отримати на підсумковому модульному контролі – **40**.

Протягом навчання студент може отримати до **60 залікових балів** (загальна кількість облікових балів ділиться на коефіцієнт перерахунку 7). Якщо студент за цей час отримав максимальну кількість балів, йому нараховується бонус – додаткові **15 балів**.

Критерії та норми оцінювання знань студентів з теорії і практики вищої освіти

При оцінюванні знань, умінь і навичок студентів з теорії і практики вищої освіти враховується:

1) наявність і характер засвоєння знань з навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої освіти» (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);

2) якість актуалізації знань з теорії і практики вищої освіти (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура професійного мовлення);

3) рівень оволодіння відомими прийомами аналізу педагогічних фактів та освітніх явищ, сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;

4) прояв творчості і самостійності в навчально-пізнавальній діяльності;

5) якість виконання самостійної навчальної роботи (зовнішнє оформлення, своєчасність виконання, ретельність тощо).

Особливими **вимогами** до знань студентів є:

– знання теоретичних і практичних основ вищої освіти;

- усвідомлення тенденцій і закономірностей розвитку сучасної вищої освіти, її цілей, цінностей і пріоритетів розвитку;
- умінь показати можливості застосування отриманих теоретичних знань в практичній діяльності для підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців, науково-педагогічної діяльності, виховання і навчання студентської молоді;
- розуміння ролі сучасних технологій навчання у вищій освіті;
- оволодіння методикою проектної діяльності; технологіями професійного саморозвитку.

Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та Київського університету імені Бориса Грінченка (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	За національною системою	Оцінка за шкалою університету
A	ВІДМІННО – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	відмінно	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	добре	82-89
C	ДОБРЕ – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок		75-81
D	ЗАДОВІЛЬНО – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	задовільно	69-74
E	ДОСТАТНЬО – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	незадовільно	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни		1-34

Норми оцінювання:

Оцінки «*відмінно*» заслуговує студент, який виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою науковою літературою.

Зазвичай, оцінка «*відмінно*» ставиться студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних категорій і понять навчальної дисципліни, усвідомлюють значення наукових знань для теорії і практики вищої освіти, в цілому, та науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи, зокрема, творчо використовують їх при розв'язанні ситуаційних професійно-педагогічних завдань.

Оцінки «*добре*» заслуговує студент, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну наукову літературу.

Як правило, оцінка «*добре*» виставляється студентам, які засвідчили системні знання з навчальної дисципліни і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили несуттєві неточності, пропуски, помилки, які змогли самостійно виправити.

На оцінку «*задовільно*» заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної наукової літератури.

Зазвичай оцінка «*задовільно*» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки у відповіді на семінарському занятті, іспиті або при виконанні залікових завдань, але продемонстрували здатність усунути ці помилки за допомогою викладача.

Оцінка «*незадовільно*» виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною науковою літературою.

Як правило, «*незадовільна*» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання з навчальної дисципліни або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійно-педагогічної діяльності.

VI. КОНТРОЛЬ ЗА САМОСТІЙНОЮ РАБОТОЮ СТУДЕНТІВ

Зміст самостійної роботи студентів до кожної теми має таку структуру:

1. Опрацювання першоджерел (конспект, тези).
2. Відповідь на питання до семінарського заняття.
3. Розкриття змісту основних понять теми.
4. Переведення основної інформації теми у мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).
5. На основі опрацювання літератури, виконання практичного завдання.

Таблиця 6.1

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Вища освіта в умовах цивілізаційних змін			
Загальна характеристика та тенденції розвитку сучасної вищої освіти (10 год.)	Звіт про виконання	5	
Модернізація вищої освіти в Україні: сутність, зміст, основні напрями (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Модульний контроль	5	
Змістовий модуль 2. Практика вищої освіти			
Професійно-особистісні якості, професійно-педагогічна компетентність та професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи (10 год.)	Семінарські заняття Звіт про виконання	5	
Технологізація та інформатизація вищої професійної освіти (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Модульний контроль	5	
Змістовий модуль 3. Вища освіта і суспільство			
Вища освіта у правовому та економічному просторі суспільства (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5	
Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Підсумковий модульний контроль: екзамен	5	
Разом: 40 год.	Разом: 30 балів		

VII. КОНТРОЛЬ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ (ІНДЗ)

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Відповідність змісту меті і завданням роботи	6 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	12 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

VIII. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Система державного управління вищою освітою.
2. Моделі сучасної університетської освіти в Україні та за кордоном.
3. Гуманізація та гуманітаризація вищої освіти в Україні та світі.
4. Світові моделі управління якістю вищої освіти.
5. Основні ідеї та парадигми навчання впродовж життя.
6. Вища освіта в контексті процесів глобалізації, євроінтеграції та інформатизації.

7. Формальна, інформальна, неформальна освіта.
8. Особистісно-зорієнтовані технології навчання.
9. Становлення і розвиток медіа освіти в Україні.
10. Особливості впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес (на прикладі Університету).
11. Освіта і особистість в умовах постіндустріального суспільства.
12. Вплив сучасних інформаційних технологій на зміну освітньої парадигми.
13. Сучасні освітні парадигми.
14. Сучасні моделі, технології забезпечення якості та інноваційності вищої освіти.
15. Відкриті системи освіти.
16. Модернізація вищої освіти в Україні.
17. Технології професійного саморозвитку викладача вищої школи.
18. Цілі, цінності та ідеали вищої освіти в сучасному суспільстві.
19. Становлення і розвиток професійної свідомості майбутніх викладачів вищої школи.
20. Вища освіта в контексті євроатлантичних процесів. Болонський процес.
21. Адаптивні технології навчання та технологія модерації у вищій школі.
22. Дистанційна освіта в Україні: проблеми та напрями розвитку.
23. Професійно-педагогічна діяльність та професійне спілкування викладача вищої школи.
24. Сучасні інформаційні технології у вищій освіті.
25. Інноваційна, професійно-педагогічна діяльність викладачів вищої школи.
26. Вища освіта в умовах цивілізаційних змін.
27. Медіа освіта: сучасний стан та напрями розвитку.
28. Предмет і завдання теорії і практики вищої освіти.
29. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні.
30. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти у провідних країнах світу.
31. Міжнародні проекти і програми в галузі вищої освіти.
32. Єдиний європейський простір вищої освіти.
33. Магістратура в структурі вищої школи.
34. Мобільність та конкурентоспроможність фахівців з вищою освітою.
35. Неперервна професійна освіта.

36. Аксиологічний підхід у вищій освіті.
37. Акмеологічний підхід у вищій освіті.
38. Особливості та протиріччя вищої ланки освіти в Україні.
39. Андрагогічна модель навчання у вищій школі.
40. Педагогічна модель навчання у вищій школі.
41. Якості вищої освіти, її критерії та показники.
42. Характеристика нормативно-правової бази розвитку вищої освіти в Україні.
43. Відкриті системи освіти.
44. Інформаційно-технологічне забезпечення вищої освіти.
45. Компетентність і компетенції викладача вищої школи.
46. Вимоги до професійно-особистісних якостей та професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.
47. Сучасні технології навчання, спрямовані на розвиток особистості майбутнього фахівця.
48. Особливості кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищій школі.
49. Професійні функції та завдання викладача вищої школи.
50. Професійно значущі якості викладача вищої школи.
51. Важливість навчання впродовж життя для підтримки професійної кар'єри та особистісного зростання.
52. Чинники творчого розвитку студентів в процесі здобуття університетської освіти.
53. Проблема формування особистості, здатної до творчої самореалізації.

ІХ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСЬОГО КУРСУ

Основна література:

- Алексюк А.М.** Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 224 с.
- Алексюк А.М.** Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання: навч. посібник / А.М. Алексюк. – К.: ІСДО, 1993. – 220 с.
- Андрущенко В.** Педагогічна освіта України в стратегії Болонського процесу // Освіта України. – 2004. – № 13.(17 лот.). – С.4

Аносов І.П. Сучасний освітній процес: антропологічний аспект: Монографія. – К.: Твім інтер, 2003. – 391 с.

Антонова О.Є. Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів: Монографія. – Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 472 с.

Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: Документи і матеріали: травень – грудень 2004 р. / Упор.: М.Ф. Степко, М.Ф. Болюбаш, В.Д.Шинкарук та ін. – Тернопіль, 2005. – Ч. 2. – С. 109-117

Бакалов В.П., Крук Б.И., Журавлева О.Б. Дистанционное обучение: концепция, содержание, управление: Учебное пособие. – М.: Горячая линия – Телеком, 2008. – 107с.

Барabanова В.В., Зеленова М.Е. Представление студентов о будущем как аспект их личностного и профессионального самоопределения // Психологическая наука и образование. – 2002. – №2. – С. 28-41.

Безрукова В.С. Словарь нового педагогического мышления / Валентина Сергеева Безрукова. – Екатеринбург: Альтернативная педагогика, 1996. – 198 с.

Белоглазова Л.Б. Методические проблемы использования электронного учебного пособия в профессиональной школе: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ito.su/2002/II/3/II-3-1177.html>

Берченко Н. Самоучитель по работе в Internet и каталог ресурсов / Николай Николаевич Берченко, Ирина Борисовна Березовская. – К.: ВНМ, 1999. – 477 с.

Беспалько В.П. Образование и обучение с участием ИТО (педагогика третьего тысячелетия) / Владимир Павлович Беспалько. – М.: Психол.-соц. институт, Воронеж: МОДЕК, 2002. – 352 с.

Бех І.Д. Виховання особистості: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 848 с: іл.

Бех І.Д. Принципи сучасної освіти // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 4. – С. 5-27.

Бєланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США): Моногр. – К.: Центр практ. Філософії, 2001. – 216 с.

Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої системи освіти: монографія. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.:іл.

Биков В.Ю. Наукове забезпечення дистанційної професійної освіти: проблеми та напрями досліджень // Професійна освіта: педагогіка і

психологія: пол.-укр. журн., укр.- пол. [щорічник] / за ред. Ф. Неновицької, І. Більш, І. Зязюн, Н. Ничкало. – К., Честохова, 2000. – Вип. 2. – С. 5-8.

Боришевський М.Й. Проблема самоактивності особистості: сутність, сучасний стан, перспективи дослідження // Інституту психології імені Г.С. Костюка – 60 років: Наук. зап. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. акад. С.Д. Максименка. – К.: Міленіум, 2006. – Вип.25. – С.106-118.

Васянович Г.П. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. / Григорій Васянович. – Л.: Ліга-Прес, 2000. – 100 с.

Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред. В.Г. Кременя; Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: навч. ки. – Богдан, 2004. – 384 с.

Глоссарин современного образования / под. ред. проф. В.И. Астаховой и чл.-кор. НАПН Украины А.Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.

Гомори Ральф Е. Образование по Интернету в США: современное состояние и направления развития / Р.Е. Гомори // Высшее образование в Европе. – 2001. – Том XXVI. – № 4: [Электронный ресурс] – Режим доступа до журн.: <http://www.aha.ru/~moscow64/educationalbook/>.

Грашук О.В. Відкрита освіта та інформатизація у вищій школі в контексті Болонського процесу / О.В. Грашук // Економіка і управління. – 2006. – № 4. – С. 79-85.

Гури-Розенблит Сара. Виртуальные университеты: существующие модели и направления развития [Электронный ресурс].

Деякі аспекти формування творчої особистості учня // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми: матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф., 28-31 жовт. 1996 р.: у 6 кн. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти [та ін.]. – Чернівці, 1996. – Кн. 3: Шляхи забезпечення наступності в системі: сімейне, дошкільне виховання – середня загальна, професійно-технічна та вища освіта. – С. 170-171.

Дронт Н.В. Педагогічні здібності майбутніх педагогів у процесі підготовки у ВНЗ // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – №1. – С. 116-121.

Європейський простір у сфері вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи від 19.06.1999 // Вища школа. – 2000. – № 2. – 15-18 с.

Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14>

Закон України «Про освіту». – К.: Генеза, 1996. – 36 с.

Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.

Инновационная политика высшего учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т.А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.

Исаев Е.И. Становление и развитие профессионального сознания будущих педагогов // Вопросы психологии. – 2000. – №4. – С. 57-66.

Інноваційна спрямованість змісту і технологій освіти / Біла книга національної освіти України / Т.Ф.Алексеев, В.М.Аніщенко, Г.О.Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г.Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с. – Бібліогр.: с. 335 – Розділ 1.2 / у співавторстві/ – С. 32-38.

Казанцева Т.А., Олейник Ю.Н. Взаимосвязь личностного развития и профессионального становления студентов-психологов // Психологический журнал. – 2002, т.23. – №6. – С. 51-59.

Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.

Каминская М.В. Концепция профессионального развития учителя в системе образования Д.Б. Эльконина – В.В. Давидова // Психологическая наука и образование. – 2004. – №3. – С. 34-43.

Карпенко О.М., Бершадская М.Д. Высшее образование в странах мира: анализ данных образовательной статистики и глобальных рейтингов в сфере образования. – М.: Издательство СГУ, 2009. – 244 с.

Коваль Т.І., Сисосва С.О., Сущенко Л.П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: Навч.-метод. посібник. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. – 380 с.

Компьютеризация процесса обучения в вузе: проблемы, тенденции, перспективы / Г.П. Андреев., – М.: ВПА, 1990. – 48 с.

Конституція України: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>

Концепция информатизации образования / под руковод. А.П. Ершова // Информатика и образование. – 1988. – № 6. – С. 3-31.

Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні // Освітній портал: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00/html>

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – Бібліогр.: с. 504-511.

Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.

Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.

Менегетти А. Система и личность / Пер. с итальянского ННБФ «Онтопсихология». – Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – М.: ННБФ «Онтопсихология», 2007. – 352 с.

Морозов А.В., Чернилевский Д.В. Креативная педагогика и психология: Учебное пособие. – М.: Академический Проект, 2004. – 2-е изд., испр. и доп. – 560 с. – («Gaudeamus»).

На шляху до європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації: Комюніке Конференції міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Лондон, 16-19 трав. 2007 року // Освіта України. – 2007. – 1 червня. – С.5-6.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 року № 1158 «Про затвердження Змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2010 р. № 225 «Про затвердження Примірного положення про приймальну комісію вищого навчального закладу».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.03.2010 року № 243 «Про затвердження Змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України».

Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоева С.О., Заскалета С.Г. – КП „Миколаївська обласна друкарня”, 2009. – 479 с.

Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: [монографія / Андрущенко В. П., Зязюн І. А. Сисоева С. О. та ін.]; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: Наукова думка, 2003. – 853 с.

Неперервна професійна освіта: теорія і практика // Науково-методичний журнал; [голов. ред. С.О. Сисоева]. – 2011. – Випуск 1. – 132 с.

Носков В.И. Студент гуманитарного вуза: проблема личностной самоактуализации // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – №2. – С. 42-44.

Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.

Огнев'юк В.О. Освітologia як відображення міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях феномену сучасної освіти // Розвиток сучасної освіти: освітologiaчні наголоси: наук, пр. / за матер. Першої

Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітologia – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоева, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53-62.

Огнев'юк В.О. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук, праць / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоевої. – Хмельницький: ПП Заколюдний М.І., 2011. – 433 с. – С. 34-40.

Огнев'юк В.О. Філософія освіти в структурі наукових досліджень феномену освіти // Шлях освіти. – 2009. – Вий. 2. – С. 2-6.

Освітні технології: навч. –метод. посіб. / [О.М. Пехота, А.З. Кікентенко, О.М. Любарська та ін.]; за заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.

Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія / С. О. Сисоева, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.]; за ред. С. О. Сисоевої; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

Побірченко Н.С. Розвиток творчої індивідуальності студентів у процесі підготовки до педагогічної діяльності // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 4. – С. 81-88.

Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук, видання / С.О.Сисоева, І.В. Соколова; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. МОН, Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – К.: ЕКМО, 2010. – 362 с.

Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Вид. 2-е, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 396 с.

Розвиток сучасної освіти: освітologiaчні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітologia – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, О.В. Сухомлинська, І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, В.М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д.І. Дзвінчук, С.О. Сисоева, І.В. Соколова. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоева С.О. Вектор розвитку особистості у постіндустріальному суспільстві // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 32-39.

Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.

Сисоєва С.О. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: [монографія] / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти; за ред. І. А. Зязюна. – К.: ВІПОЛ, 2000. – 636 с.

Сисоєва С.О. Організація неперервної професійної освіти на базі Інтернет-технологій // Педагогічний процес: теорія і практика: зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. А. Макаренка. – К., 2006. – Вип. 3. – С. 286-294.

Сисоєва С.О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. – К., 2008. – 324 с. (25,25 дрк.арк).

Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ін-т систем, дослідж. освіти України, Київ. держ. пед. ін-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: ІСДОУ, 1994. – 111 с. – Бібліогр.: с. 108-110.

Сисоєва С.О. Особистісно зорієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: практико-зорієнт. зб. / Ліцей міжнар. відносин №51 м. Києва, АПН України, Ін-т педагогіки України, ДНПБ України. – К., 2003. – С. 119-124.

Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип. 1 (5). – С. 73-80.

Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані технології: сутність, специфіка, вимоги до проектування // Професійна освіта: педагогіка і психологія. – Ченстохова: Вища педагогічна школа. – 2003. – Вип. IV. – С. 152-165с

Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня: [монографія] / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: Поліграфкнига, 1996. – 405 с.

Сисоєва С.О. Сучасні інформаційні технології в освіті дорослих // Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наук. праць. – К.: Видавництво П/П «ЕКМО», 2004. – Вип. 2. – С. 194-199

Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. – КП «Миколаївська обласна друкарня», 2009. – 479 с.

Стефік Марк, Стефік Барбара «Прориви. Історії та стратегії радикальних новацій» / Пер. з англ. Д. Конарева, Л. Савицька – К., Видавництво Олексія Капусти (підрозділ Агенції «Стандарт»), 2005. – 322 с.

Творчість і технології в наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: [наук. вид. / авт. колектив: С. П. Балашова, Н. П. Баловська, С. О. Сисоєва та ін.]; за заг. ред. С. О. Сисоєвої; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К.: КІМ, 2008. – 423 с.

Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ./ Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560 с.

Указ Президента України від 04.07.2005р. № 1013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти».

Указ Президента України від 20.03.2008р. № 244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні».

Указ Президента України від 25.09.2008р. № 857/2008 «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні».

Фонарев А.Р. Развитие личности в процессе профессионализации // Вопросы психологии. – 2004. – №6. – С. 72-83.

Якса Н.В. Професійна підготовка майбутніх учителів: теорія і методика міжкультурної взаємодії в умовах Кримського регіону: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 568 с.

Яремчук С.В. Професійно-психологічна спрямованість особистості майбутнього вчителя // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2001. – №1. – С. 89-96.

Додаткова література:

Акаєва Е.Л. Мониторинг профессионального становления будущего учителя на основе компетентностного подхода // Педагогическая диагностика. – 2006. – №3. – С. 13-18.

Александров В. Освітня послуга: суть та моделі якості // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, № 1. – С. 156-165.

Ахаян А.А. Теория и практика становления дистанционного педагогического образования: дис. доктора пед. наук: 13.00.08 / Ахаян Андрей Андреевич. – СПб., 2001. – 439 с.

Бабанский Ю.К. Интенсификация процесса обучения / Юрий Константинович Бабанский. – М.: Знание, 1987. – 78 с.

Берека В.Є. Фахова підготовка магістрів з менеджменту освіти: теорія і методика: Монографія / за ред. А.Й. Сиротенка. – Хмельницький: ХГПА, 2008. – 482с.

Биков В.Ю. Дистанційна освіта – перспективний шлях до розвитку професійної освіти / Валерій Биков // Педагогічна газета. – 2001. – № 1. – С. 2.

Болотова А. Гуманистическая ориентация высшего педагогического образования в Германии // Высшее образование в России. – 1996. – № 3 – С. 119 – 129.

Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: підручник / Наталія Юріївна Бутенко; Київ. Національний економ. ун-т. – К.: КНЕУ, 2004. – 383 с.

Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод, посібн. для студентів магістратури. – К.: Центр навч. літ., 2003. – С. 78-80.

Ганчарик Л.П. Методология дистанционного обучения: учеб. пособие / Л.П. Ганчарик. – Минск: Академия управления при президенте РБ, 2002. – 164 с.

Гершунский Б.С. Философия образования для XXI / (в поисках практико-ориентированных общеобразовательных концепций) / Борис Семенович Гершунский. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.

Грединарова Е.М. Психологические средства формирования творческого мышления // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №11. – С.35-41.

Давыдов В.П. Некоторые подходы к интенсификации обучения в вузе / В.П. Давыдов // Сб. науч. трудов ВИПС. – Орел, 1994. – № 1. – С. 25 – 31.

Джонстоун Д.Б. Система высшего образования в США: структура, руководство, финансирование / Д.Б. Джонстоун // Университетское управление: практика и анализ. – 2003. – № 5/6. – С. 92-102

Дмитренко П.В. Дистанційна освіта: аналітичний огляд / П.В. Дмитренко, Ю.А. Пасічник; Нац. пед. ун-т ім. Драгоманова. – К., 1999. – 25 с.

Коваль Т.І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: Монографія. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с. – Бібліогр. С. 202-232.

Коломієць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів: Монографія. – Вінниця: ВДПУ, 2007. – 379 с.

Методичні засади педагогічної творчості // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т удоск. вчителів. – К.; Запоріжжя, 1999. – Вип. 13. – С. 3-8. – Бібліогр.: с. 8.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.03.2008 р. № 234 «Про залучення педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти до проведення зовнішнього незалежного оцінювання».

Орлов В.Ф. Професійне становлення вчителя як предмет педагогічного дослідження // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 1. – С. 42-51.

Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології: [монографія / В. П. Андрущенко, С. О. Сисосва, Н. В. Гузій та ін.; за ред. С. О. Сисосвої, Н. В. Гузій]; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т історії та філософії пед. освіти, кафедра пед. творчості. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с. – До 170-ліття НПУ ім. М. П. Драгоманова. До 15-річчя кафедри пед. творчості.

Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2007 р. № 289 «Про затвердження складу Міжвідомчої робочої групи з питань запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004р. № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005р. № 1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Проблеми неперервної професійної освіти: інформатизація і технологічні стандарти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. / [редкол.: І.А.Зязюн (голова) та ін]; Вінниц. держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – К.; Вінниця, 2008. Вип. 16. – С.35-39. (0,4 друк.арк)

Професійна освіта в системі неперервної освіти // Теорія і практика управління соц. системами: філос. психологія, педагогіка, соціол. – 2000. – № 1.- С. 46-52. – Бібліогр.: с. 52.

Роднова А.А. Особенности становления профессионального самосознания будущих педагогов на этапе профессионального обучения // Психология обучения. – 2006. – №12. – С.60-65.

Сисосва С.О. Проблема формування особистості, здатної до творчої самореалізації // Зб. наук. праць. Сер. Педагогіка. – Миколаїв: Вид-во МФ НАУКМА, 2000. – Т.7. – С.13 –19.

Соколова І.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя-філолога за двома спеціальностями: Монографія / За ред. С.О. Сисосвої // МОН України. АПН України. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Маріуполь – Д.: АРТ-ПРЕС, 2008. – 400 с.

Навчальне видання

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

*для спеціальності 8.18010021 Педагогіка Вищої школи
(галузь знань: 1801 Специфічні категорії,
освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»,
за вимогами кредитно-модульної системи)*

Розробник: СИСОЄВА Світлана Олександрівна

м. Київ

ВП «Едельвейс», 2012

vd_edelveis@ukr.net

Свідectво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 4249